

THABAMETSI

LEANO LA LEAGO LE TŠA MEŠOMO

2021- 2025

MINERAL RESOURCES AND ENERGY	
SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED	
2024 -12- 12	
LIMPOPO REGION	

Letšatšikgwedi la go romela: 17 Mosegamanye 2024

Letšatšikgwedi la go romela gape 18 Dibatsela 2024

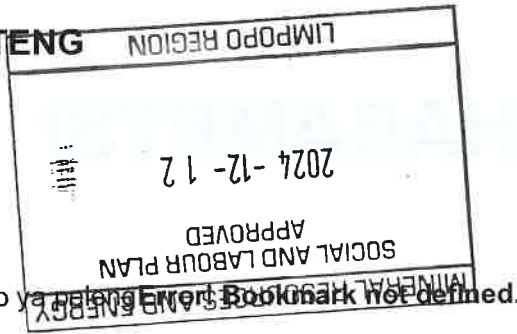
mineral resources

Department:
Mineral Resources
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

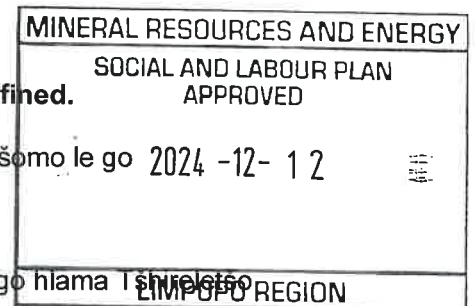
LENANELO LA DITENG

Lenaneo la diteng

1. 8
  - 1.1 9
  - 1.2 Tshedimošo ya peleng ka ga bašomi 12
  - 1.3 10
  - 1.4 Lefelobotšo la setlogo la bašomi 12
2. 15
  - 2.1 Kobamelo ya Molao wa Tšwetšopele ya Bašomi 15
  - 2.2 16
    - 2.2.1 Tshedimošo ya peleng ka ga bašomi 16
    - 2.2.2 Go bega ka ga Tšwetšopele ya Ditirelo tša Bašomi 18
    - 2.2.3 Leano la PHETHAGATŠO ya AET 18
      - 2.2.3.1 18
    - 2.2.4 Dipasari, borutelwamešomo le Tlhahlo ya bokgoni bja go ka fetišetšwa 19
  - 2.3 Leano la tokišetšo ya bokgoni bja go ka fetišetšwa go bašomi le ditšhaba 21
  - 2.4 Dipalopalo tša Tekatekano ya Bašomi 22
    - 2.4.1 Leano la go fihlelela 40% ya HDSA ka Taolo ya Kemedi ya palo ya batho 22
3. 25
  - 3.1 Tshedimošo ya peleng ka Leago le Ekonomi 25
    - 3.1.1 Phorobentshe ya 25
    - 3.1.2 Mmasepalaselete wa 26
  - 3.2 Mmasepalaselegae wa Lephallale 27
  - 3.3 Mešomo ye bohlokwa ya Ekonomi **Error! Bookmark not defined.**
    - 3.3.1 Dinyakwa tša Motheo ka Mmasepalaseleteng wa **Error! Bookmark not defined.**

- 3.3.2 Dinyakwa tša motheo ka Mmasepalaselegae wa **Error! Bookmark not defined.**
- 3.4 Ditlamorago/Kamegompe ka Mošomo wa Moepo **Error! Bookmark not defined.**
- 3.5 Mananeokgoparara le Diphorotšeke tša Phedišo ya Bodiidi ka Mafelong a tikologo le a magolo a go romela bašomi **Error! Bookmark not defined.**
- 3.6 Diphorotšeke tša Tšwetšopele **Error! Bookmark not defined.**
- 3.7 MAGATO A GO KAONAFATŠA MAEMO A BOPHELO **Error! Bookmark not defined.**
- 3.7.1 MAEMO A BJALE A MADULO A BAŠOMI **Error! Bookmark not defined.**
- 3.7.2 LEANOTŠHOMO LA MMASEPALA LA GO RAROLLA DINTLO **Error! Bookmark not defined.**
- 3.7.3 LEANO LA KAONAFATŠO YA KA MAEMO A DINTLO LE A GO PHELA **Error! Bookmark not defined.**
4. **Error! Bookmark not defined.**
- 4.1 Go hloma Foramo ya ka moso **Error! Bookmark not defined.**
- 4.2 Mekgwa ya go boloka Mešomo le go efoga Tobo ya mešomo le go Theoga ga thwalo ya bašomi **Error! Bookmark not defined.**
- 4.3 Mekgwa ya go aba Ditharollo tša Mekgwatshepetšo ya go hlama ya Mešomo fao Tobo ya mešomo e ka se efogwego. **Error! Bookmark not defined.**
- 4.4 Mekgwa ya go hlama ka lefsa kamego ya Leago le Ekonomi mo bathong fao go fokotšwa ga bašomi goba Tswalelo ya Moepo e ka diregago. **Error! Bookmark not defined.**
- 4.4.1 Mekgwa le ditshepetšo tša Tlhahlo ya Bokgoni ka ga Phokotšo ya bašomi. **Error! Bookmark not defined.**
- 4.4.2 Dinepo tša Tswalelo ya Moepo le Tšhomišo ye nngwe ya mananeokgoparara le Naga le Tšwetšopele ya setšhaba ya go kgotlelela. **Error! Bookmark not defined.**
5. **Error! Bookmark not defined.**
6. **Error! Bookmark not defined.**
7. SEGOMARETŠWA SA A: LEANO LA PHOROTŠEKE 48
8. SEGOMARETŠWA SA B: MANANEOPEGO A THEKO YA DITHOTO 51

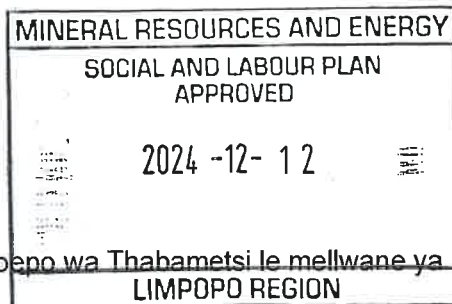

Lenaneo la Diswantšho

Seswantšho sa 1: 11

Seswantšho sa 2: 11

Seswantšho sa 3: Mollwane wa khirišo wa Moepo wa Thabametsi le mellwane ya mebasepala ya selete le selegae, ka Phorobentsheng ya12

Lenaneo la Ditafola

Tafola ya 1: Dintlha ka ga modirakgopelo le moepo9

Tafola ya 2: Go arolwa ga bašomi ba goyagoile go ya ka lefelo la go šomela ka 2024 11

Tafola ya 3: Go arolwa ga bašomi ba dikonteraka go ya ka lefelo la go šomela ka 2024 12

Tafola ya 4: Tšwetšopele ya Bokgoni15

Tafola ya 5: 18

Tafola ya 6: 18

Tafola ya 7: 19

Tafola ya 8: 19

Tafola ya 9: Bokgoni bja go ka fetišetšwa21

Tafola ya 10: Kakaretšo ya boitlamo ya leano laTekatekano ya mošomo le Leanotirišo 68

Tafola ya 11:Di22

Tafola ya 12: Sebopego sa megolo/disalari ka Thabametsi Coal Mine 79

Tafola ya 13: Diphorotšeke tšeo di hlaotšwego **Error! Bookmark not defined.**

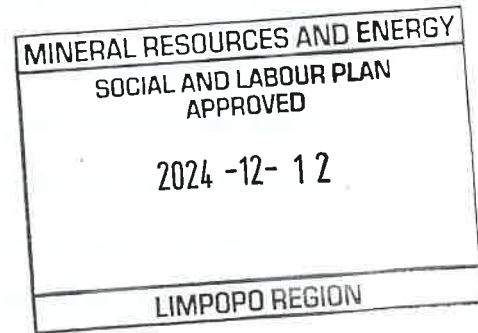
Tafola ya 14: Dinepo tša tswalelo ya Moepo **Error! Bookmark not defined.**

Tafola ya 15: Kabo ya Ditšhelete 91

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED
2024 -12- 12
LIMPOPO REGION

Diakheronime

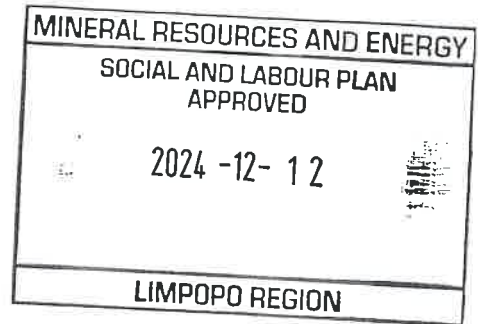
ABET	Thuto le Tihahlo ya batho ba bagolo
BEE	Matlafatšo ya tša Ekonomi ya Bathobaso
BMP	Lenaneo la Taolo ya Motheo
BSc	Patšhela ya tša Mahlale
BU	Yuniti ya Kgwebo
CSA	Tumelelano ka Kabo ya Malahla
CTC	Kholetšhe ya Tihahlo ya <i>Colliery</i>
DBE	Kgoro ya Thuto ya Motheo
DM	Mmasepalaselete
DMR	Kgoro ya Methopo ya Dimenerale
DoL	Kgoro ya tša Mešomo
EE	Tekatekano ya Mošomo
EEA2	Pego ya Tekatekano ya Mošomo ya DoL
ESOP	<i>Employee Share Option Scheme</i> (Mpower)
FET	Thuto le tlhahlo ya go ya pele
FLM	Taolo ya Pele (Kgauswi le bašomi)
GCC	Setefikeiti sa Bokgoni ka Mmušo
GET	Thuto le Tihahlo ya Kakaretšo
GDP	Palomoka ya Ditšweletšwa tša Gae
HET	Thuto le Tihahlo ya Godimo
HDSA	Maaforika Borwa ao a bego a hlokomologilwe Peleng
HR	Mošomedi wa Ditirelo tša Bašomi
IDP	Leano la Tšwetšopele ya Motho ka noši
JV	Kgwebo ya Mohlakanelwa
LED	Tšwetšopele ya Ekonomi ya Selegae
LM	Mmasepalaselegae

LRA	Molao wa Dikamano tša BašomiL (Molao wa . 66 wa 1995)
MoU	Tokomane ya Ditumelano
MPRDA	Tšwetšopele ya Methopo ya Dimenerale le Enetši Molao wa, 2002 (Molao wa No. 28 ya 2002)
MQA	Taolo ya Mangwaloswanedi a Meepo
MTPA	Ditoni tše milione ka ngwaga
NATED	Thuto ya Sethekiniki ya Bosetšhaba (N-courses)
NGO	Mokgatlo wo e sego wa Mmušo
NSDS	Leanotšhomo la Tšwetšopele ya Bokgoni bja Bosetšhaba
NQF	Foreimeweke ya Mangwaloswanedi a Bosetšhaba
PGDS	Leanotšhomo la Tšwetšopele ya Kgolo ka Phorobentsheng
PPE	Didirišwa tša boitšhireletšo
RDP	Lenaneo la Kagolefsa le Tšwetšopele
SARS	Ditirelo tša Lekgetho ka Aforika Borwa
SEF	Motheo wa Kgwebopotlana
SETA	Lekala la Taolo ya Tihahlo ka Thutong
SHE	Tša Polokego, Maphelo le Tikologo
SHEQ	Tša Polokego, Maphelo, Tikologo le Boleng
SLP	Leano la Leago le tša Mešomo
SMME	Kgwebopotlana
Std	Maemotekanyetšo
STI	Tihatswadiatla ya lebakanyana
UIF	Sekhwama sa Intšhorentshe y aba go se sa šoma
VSP	Tšhelete ya go lefelwa barolamodiro ka boithaopo
WSP	Leano la Bokgoni bja Mošomo (WSP)

KAROLO YA MATHOMO

MATSENO

**Go sepelelana le Molawana wa 46(a) ya Molao wa Tšwetšopele ya
Dimenerale le Ditšweletšwa tša Phetherolea**

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED
2024 -12- 12
LIMPOPO REGION

1. KAROLO YA 1: KETAPELE

1.1 TSHEDIMOAOKAKARETŠO

Tafola ya 1: Dintlha tša modirakgopelo le tša ba moepo

Leina la modirakgopelo	Exxaro Coal Resources
Leina la Moepo	Thabametsi Coal
Nomoroboingwadišo ya Kkamphani	2000/011078/07
Aterese ya Lefelo	The ConneXXion 263B West Avenue Die Hoewes, Centurion 0163 Gauteng
Aterese ya poso	PO Box 178 Lephalale, 0555
Nomoro ya founu	+27 12 307 5000
Lefelo la moepo	Approximately 25km west of the town of Lephalale, formerly Ellisras, Limpopo Province
Setšweletšwa	Malahla
Paka ya tirišo ya moepo	Mengwaga ye 30
Mafelelo a ngwaga wa ditšhelete	La 1 Pherekong – 31 Manthole
Ngwaga wa go bega	La 31 Tihakola ngwaga ka ngwaga
Motšeamakarabelo	Lazarus Ramashilabele, Molaodikakaretšo/pharephare
Aterese ya imeile	Lazarus.Ramashilabele@exxaro.com
Lefelosetlogo la botšo bja bašomi	<p>Tshedimošo ye ga e gona gabjale, ka ge Thabametsi Coal e le moepo wo mofsa ebile gabjale o se na le bašomi. Le ge go le bjalo, go letetšwe gore bašomi ba tšewe kudu go tšwa go ka Mmasepaleng wa Lephalale gomme bengdikonteraka bao ba thwetšwego ke Thabametsi Coal. ba tla gapeletšega go thwala bašomi bao ba tšwago tikologong ye, le go obamela melawana ya ka dikonterakeng tša mešomo ya bona ka go SLP ye.</p> <p>Tshedimošo ya motheo e tla abja ka ngwaga wa 2016 Dibatsela ge thwalo e thomile ka kgonthe gomme e tla beakanya ka lefsago ya ka moo go nyakegago. Ka nako ya tshpetšo ya thwalo, bašomi ka moka ba tla swanelwa ke go fa tshedimošo mabapi le mafelo a bona a bodulo, thuto, le tshedimošo ye nngwe. Tshedimošo ye e tlo ba bohlokwa kudu go beakanyetša dipholisi tša ditirelo tša bašomi.</p>

1.2 THEDIMOŠO YA PELENG

Lengwalotumelelo la go nyaka, LP30/5/1/1/2/907PR mo phorotšekeg ye le abilwe ke Kgoro ya Dimenerale le Enetši (DME) ka la 25 Moranang 2007 gomme le šoma mengwaga ye mehlano go thoma ka nako yeo le ntšhitšwego. Lengwalotumelelo le akaretša lefelomoka la dihekethara tše 5422.910. Lengwalotumelelo la go nyaka LP30/5/1/1/2/907PR le neetšwe ke DME go ya ka karolo ya 17 (1) ya Kgoro ya Ditšweletšwa tša ya Dimenerale le Phetheroleamo Molao wa 2002 (Molao wa No. 28 ka 2002).

Phorotšeke ya Thabametsi Coal e na le dipolasa tša, Zaagput 307 LQ, Van der Waltspan 310 LQ, Mc Cabesvley 311 LQ, Jackhalsvley 309 LQ, le Vaalpensloop 313 LQ tšeo di akaretšago lefelo la dihekethara tše 5422.9107.

Ditiro/mešomo ya mathomo ya meepo di tla thoma mo ngwageng wa go dumelelwa wa go dira kgopelo ya Ditokelo tša Meepo. Tšwetšopele ya kgato ya mathomo e tla dirwa mo mengwageng ye mebedi. Tšweletšo ya malahla e tla thoma ka morago ga ge go epša ga mathomo ga *box-cut* go thomile.

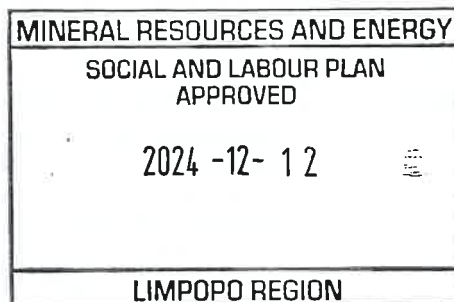
Moepo o tla tšwetšwa pele ka mokgwa wa dikgato, go thongwa ka Molete wo mogolo ka 2016/2017gomme gwa hlongwa tsela gannyanegannyane go fihla go fihla go tšweletšo ye e tletšego go tšwa Moleteng wo mogolo, Moleteng wo monnyane le dikarolo tša ka fase ga mabu mo ngwageng wa 2025

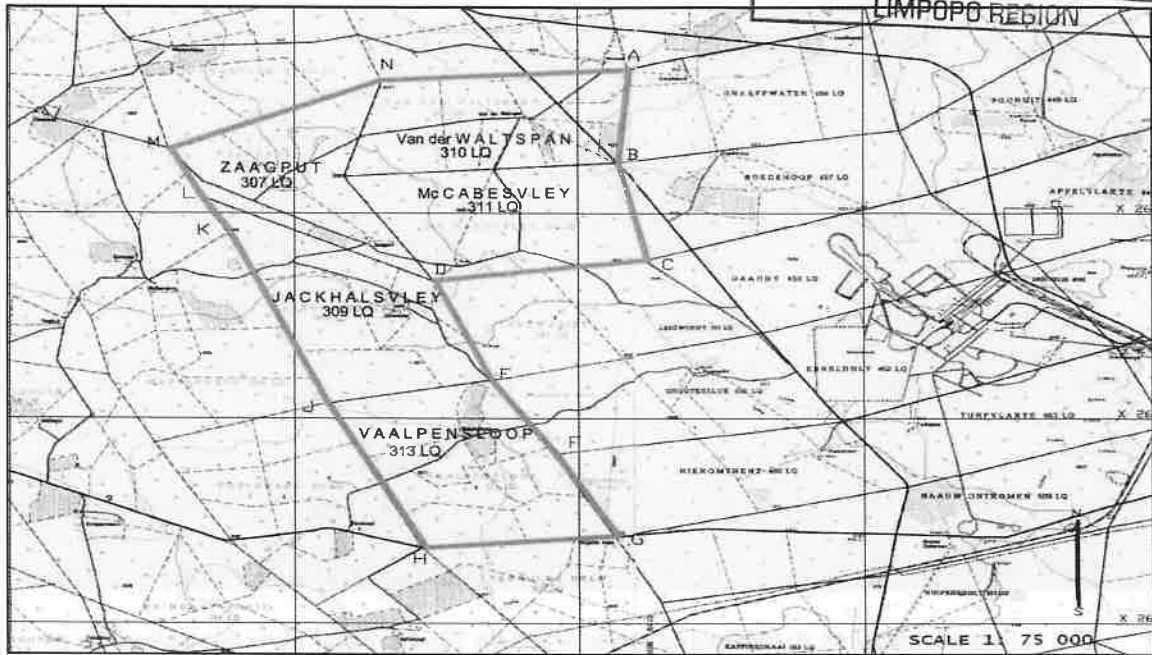
Mananeokgoparara a tla tšwetšwa pele ge dikarolo tša go fapafapana di arolwa ka dikgato go thongwa ka ditirelo tšeo di lekanyeditšwego kudu. Mo mengwageng ya mathomo ye mehlano

1.3. LEFELO LA MOEPO

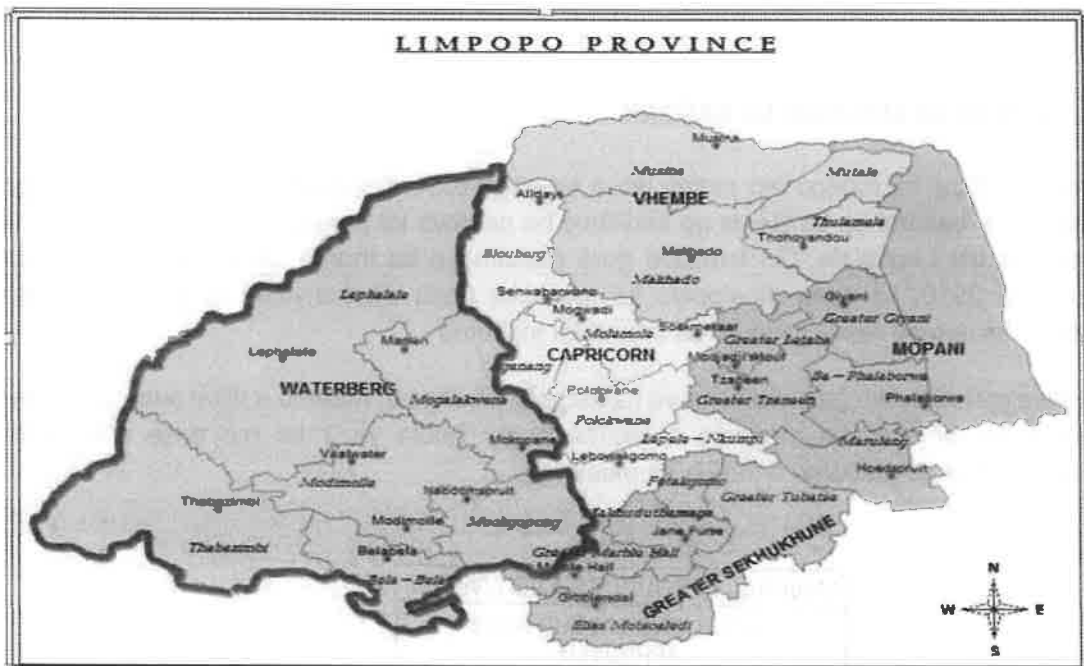
Thabametsi Coal e hwetšwa ka gare ga mellwane ya Mmasepalaselegae wa Lephalale, kgauswi le tikologo ya Onverwacht, kgauswi le toropo ka Phorobentsheng ya Limpopo. Moepo o bopa karolo ya Exxaro ka Selete sa Waterberg

Moepo o hwetšagala go tloga bohlabatšatši ka tsela yeo e batilwego (ya sekontiri), e e kopanya le Onverwacht le Lephalale, yeo e ka go gongwe e kgokaganago le Thabazimbi le Mokopane ka tsela ya sekontiri.

Seswantšho sa 1: 11

Seswantšho sa 2: 11

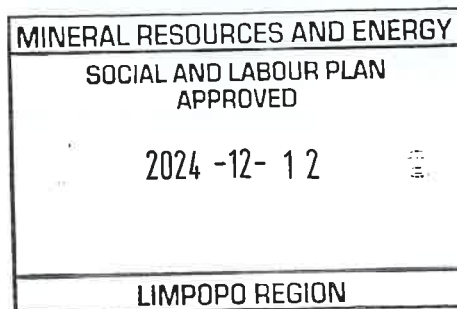

Seswantšho sa 3: Mollwane wa khirišo ka Thabametsi Mine le mellwane ya mmasepalaselete le mmasepalaselegae, ka Phorobentsheng ya Limpopo

1.4. LEFELO LA SETLOGO LA BAŠOMI

Thabametsi Coal ke moepo wo mofsa wo o se nago bašomi gabjale. Le ge go le bjalo, go letetšwe gore bašomi ba tla tšewa go šeditšwe ba go tšwa ka gare ga mollwane wa lefelo la Mmasepala wa Lephalale. Go letetšwe gore mešomo e tla thoma seripeng sa bobedi sa ngwaga wa 2016, ka gona dipalopalo ka moka ke feela dikakanyetšo le ditšhupetšo tša mathomo tša seo se nyakegago go ka thoma ka mošomo

Go arolwa ga mathomo ga bašomi go ya ka magoro a bokgoni, maemo a tlase a thuto gomme mafelo a go romelwa ka mošomo a laeditšwe go Tafola ya 2 ka mo tlase ebile a tla beakanywalefsa ge mešomo e thoma ka moepong.

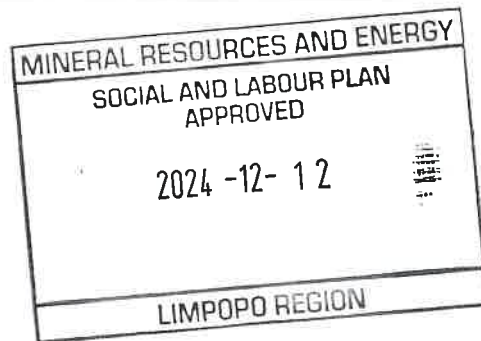
Tafola ya 2: Go arolwa ga bašomi ba goyagoile go ya ka mafelo a mešomo ka 2025

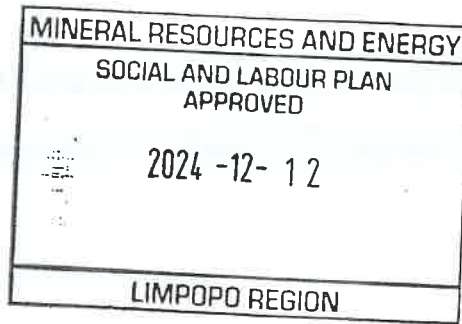
	Nomoro	Limpopo	Aforika Borwa ka moka
Bahlamamelao, bahlankedibagolwane, balaodi & bengdikgwebo	1	1	
Bangwaledi/ditlelereke	0	0	
Bašomi ba mešomo ya diatla le ya go nyalelana le yona	0	0	
Bao ba šomago ka di pholante le metšhene le bahlomesetši	0	0	
Bašomedi le bašomi ba go nyalelana	0	0	
Palomoka ya bašomi	1	1	1

Go arolwa ga mathomo ga bašomi go ya ka magoro a bokgoni, maemo a tlase a thuto gomme mafelo a go romelwa ka mošomo a laeditšwe go Tafola ya 3 ka mo tlase. Yona e tla beakanywalefsa ge mešomo e thoma ka moepong

Tafola ya 3: Go arolwa ga bašomi ba konteraka go ya ka mafelo a mešomo ka 2025

Legoro la Bokgoni	Nomoro	Mafelobotšo a bašomi (Phorobentshe)		
		Limpopo	Aforika Borwa ka moka	Ka ntle ga Aforika Borwa
Bahlamamelao, bahlankedibagolwane, balaodi & bengdikgwebo	1	0	1	
Bangwaledi/ditlelereke	0	0		
Bašomi ba mešomo ya diatla le ya go nyalelana le yona	0	0		
Bao ba šomago ka di pholante le metšhene le bahlomesetši	0	0		
Bašomedi le bašomi ba go nyalelana	0	0		
Palomoka ya bašomi	1	0	1	

KAROLO YA BOBEDI

LENANEO LA TŠWETŠOPELE YA DITIRELO TŠA BAŠOMI

**Go sepelelana le Molawana wa 46 (b)
ya Molao wa Tšwetšopele ya Dimenerale le
Ditšweletšwa tša Phetheroleamo**

KAROLO YA 2: LEANO LA TŠWETŠOPELE YA DITIRELO TŠA BAŠOMI

2.1. GO SEPELELANA LE MOLAO TŠWETŠOPELE YA BOKGONI

Tšhatha ya Moepo e tlama batšeakarolo ka moka go hlama tikologo ya go kgontšha maatlafatšo ya DiHDP ka go aba leano la tšwetšopele ya bokgoni bjo bo akaretšegilego bjo bo rarollago tlhaelelo ya bokgoni ka HDP ya moepo ka gare ga intaseteri. Thabametsi Coal Mine e itlama go obamela ka moka melawana ya tlhahlo ya maleba. Go ukangwa gore mešomo e tla thoma ka kotareng ya boraro ya 2023 (Q323), ka gona dipalopalo ka moka ke dikakanyo le taetšo ya pele ya seo se nyakegago go ka thoma mešomo.

Tafola ya 4: Tšwetšopele ya bokgoni

Leina la SETA.	<i>Taolo ya Maswanedi a Meepo/Mining Qualification Authority (MQA)</i>
Nomoroingwadišo ya SETA.	E tla eletšwa ka boingwadišo
Mosepetšatšwetšopele ya bokgoni .	
Bohlatse bja thomelo ya leano la bokgoni bja ka mošomong	<i>Ga go selo ka gabjale ka lebaka la mešomo ye mefsa</i>

Thabametsi Coal Mine e itlama go thuša ka go ditiragalo tša ekonomi ya leago mo metsemabapi le tikologong ya kgauswi. Kgwebo e tla laolwa ka mokgwa wa go akaretša kobamelo ya boleng bjo bo oketšegilego ka dinyakwa tša maleba tša semolao le maikarabelo ka ekonomi ya leago.

Go fihlelela nepo ye, tšwetšopele ya bašomi ba yona gammogo le metsemabapi ke molao wa motheo wo o beilwego ka go leanotšhomo la kgwebo ye. Kgwebo e itlama go aba dibaka/menyetla le didirišwa go bašomi gore ba tšweletšwe ka botlalo ka dithutong tšeo di bopago karolo ya dibopego tša mošomo ka Thabametsi Coal Mine.

Lefelotebanywa e tlo ba boentšineere, tša meepo le ditirelo tše dingwe tša sethekini moo go nago le tlhaelelo ye kgolo ya bokgoni. Ka mokgwa wa boithutelašo le mananeo a bokgoni, Thabametsi Coal Mine e ikemišeditše go tswalela sekgoba le go aba dinyaka tša bjale le nako ye e tlogo tša mošomo. Maemo a tlhahlo le ona a tla ela tlhoko nyakego ya katološo ka Thabametsi.

Thabametsi Coal Mine e tla nea mananeotlhahlo ka moepong le ka ntle ga moepo ka maikemišetšo a go rarolla dinyakwa tša semolao le dinyakwa tša phenkgišano. Tše di tla akaretša tlwaetšomošomo, go sepetša metšhene, taolo ya didirišwa tša kotsi, tlhahlo ya go šoma ka dipholante gare ga tše dingwe.. Tlhahlo ya go ikgetha bjalo ka kgonagalo ya kotsi le dihloakotsi le tšona di tla abja ka tša go amana le tša tšhireletšo, maphelo le tša tikologo.

Dikarolo ka moka tseo di amanago le Ditirelo tša Bašomi mo leanong la Thabametsi Coal Mine di tla laetša dipalopalo le maano a nako ye e tlogo go tlaleletša go a dikonteraka tseo di tlogo thwalwa ke moepo.

Dikarlo tše di tla akaretša:

- Maemo a Thuto
- Dikgoba tše thata go ka tlatšwa
- Maano a Tšwetšopele ya Bokgoni
- Tšwelopele ya tša Mešomo & Maano a Boeletšamešomo
- Leano la borutelwamošomo le la Dipasari
- Leano la Tekatekano ya Mošomo.
- Maano a go fihlelela dinyakwa tša Tšhatha ya Meepo

(Maanotšhomo ka botlalo a beanatšwe ka dintlha tše tša ka godimo gomme se se bopa Lenaneo la Ditirelo tša Bašomi la Khamphani.

Go nolofatša tlhatlošo ya bašomi bao ba bego ba hlokomogilwe peleng, lenaneo le tla beakanywa go kaonafatša maemo a go bala le go aba tlhahlo ya go amana le mošomo le dibaka tša go thwalwa go batho bao ba phethilego lenaneo ka Katlego. Ditsenogare tše tša ka mo godimo ka moka di tla phethagatšwa go ya ka Maano a Tekatekano ya Mošomo le a Tšwetšopele ya bokgoni bja khamphani.

2.2. LEANO LA TŠWETŠOPELE YA BOKGONI

2.2.1. TSHEDIMOŠO YA PELENG KA GA BAŠOMI

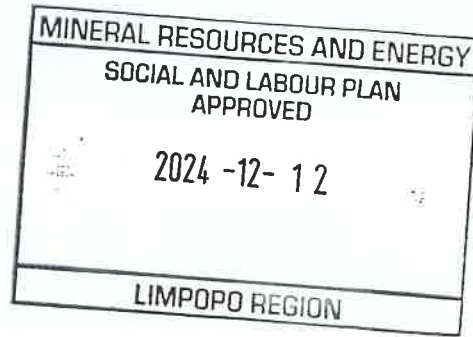
Bašomi bao ba beakantšhitšwego ba tla akaretša mošomi o 1 wa goyagoile le ba konteraka ba 0 ka ge moepo o sa ukame go thoma gape mo nakong ya kgauswi.

Lenaneo la bokgoni leo le beakanyeditšwego Thabametsi Coal Mine, le mongkonteraka ba ka fapana, le ge go le bjalo, bengdikonteraka ka moka ba swanetše go dira thulaganyo ya go hlokomela tšwetšopele ya bašomi ba bona. Tshepetšo ye e tla tšwela pele go thekgwa le go bewa leihlo ke ba Thabametsi Coal Mine.

Tlhahlo ka moka ka Thabametsi Coal Mine e tla thewa ka mokgwa wa tshekaseko ya dinyakwa, go ela tlhoko mafokoding a bokgoni kgahlanong le dinyakwa, taolo ya phethagatšo, peakanyo ya tatelano, le peakanyo ya mošomo gammogo le Leano la Tšhomišo ka Tekatekano ya Mošomo.

Dikhamphani tša go tsenela dikonteraka di tla beakanya mananeo a tšona go nyalelana le a Thabametsi Coal Mine gore go latelwe ditaelo tša semolao.

Thabametsi Coal Mine e itlama go dinyakwa tša Molao wa Tšwetšopele ya Bokgoni. Go tlaleletša, khamphani e tla kgonthišetša gore bengdikonteraka ba tšweleditše maano a bokgoni le gore bašomi ka moka ba meepo ya malahla ba hwetše tlhahlo le tšwetšopele go ya ka maano a.

2.2.2. GO BEGA KA GATŠWETŠOPELE YA DITIRELO TŠA BAŠOMI

Tafola ya 5: Fomo ya Q: Bašomi ba goyagoile

Leina la Moholegi	Nomoro ya ID/Phase pote	Morafe	Bong	Maemo a Mošomo	Mohuta wa Lenaneo	Nako ya Lenaneo	Letšatšikgwe di la go thoma	Sehlongwa	Ditshenyagalelo tša kgonthe	Dipoelo tseo di letetšwego
Ditshenyagalelo tša kgonthe										

Tafola ya 6: Fomo ya Q: Bao e sego bego Bašomi

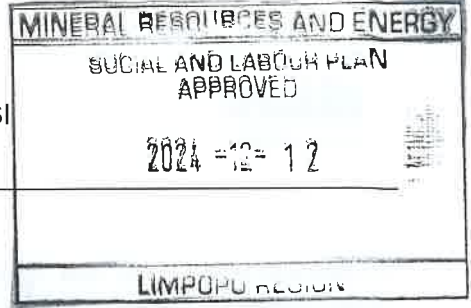
Leina la Moholegi	Nomoro ya ID/Phasepote	Morafe	Bong	Maemo a Mošomo	Mohuta wa Lenaneo	Nako ya Lenaneo	Letšatšikgwe di la go thoma	Sehlongwa	Ditshenyagalelo tša kgonthe	Dipoelo tseo di letetšwego
Dipoelo										

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED
2024-12-12
LIMPOPO REGION

2.2.3. LEANOPHETHAGATŠO LA AET

Thabametsi e ikemišeditše go fa maloko a setšhaba sebaka/monyetla wa go kgona go ngwala le go bala ka 2025 ka mokgwa wa Thuto ya Batho ba bagolo le Tlhahlo ya Bokgoni bja go ka fetišetšwa. Thabametsi e na le ditlabela le mananeokgoparara ao a neetšwego go kabo ya AET le Bokgoni bja go ka fetišetšwa. Le ge go le bjalo, go kgokagana le ditšhaba ba dirile kgetho ya bokgoni bja go ka fetišetšwa go feta AET.

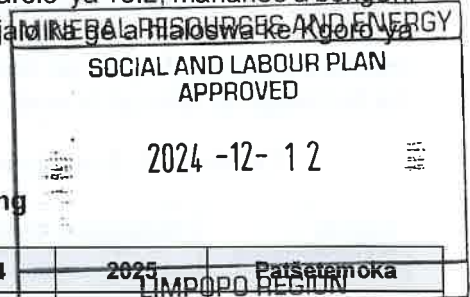
2.2.3.1 AET YA SETŠHABA

Dinepo tša go abela setšhaba AET ke:

Go abela maloko a ditšhaba a go ge kgone go bala, go ngwala le go balela ka sebaka /monyetla wa go fihlelela mananeo bokgoni le a boithutelamešomo go oketša dibaka tša bona tša go thwalwa, le

Go hlama sešego sa banyakamošomo ka gare ga setšhaba sa monggaefao moepo o ka thwalago bašomi ba ka moso goba banyakamošomo ka go karolo ya 18.2, mananeo a bokgoni le a boithutelamešomo skills and learnership programme (bjalo ka go lahlalwa ke Kgomo ya Mešomo).

Tafola ya 7: Magato a AET mo setšhabeng

	2021	2022	2023	2024	2025	Patšetemoka
AET	1	1	1	1	1	R50 000
Patšete (R)	R10 000	R10 000	R10 000	R10 000	R10 000	R50 000

Go aba thuto ya go bala le go ngwala le go balela mo setšhabeng go tla ba le ditlamorago tša go kgahlša tša ekonomi ya leago mo ditšhabeng ka ge thwalego ya maloko e tla ba e kaonafala

.DIPASARI, BORUTELWAMEŠOMO, LE TLHAHLO YA BOKGONI BJA GO KA FETIŠETŠWA

2.2.3.1. Dipasari le Borutelwamešomo

Banyakamošomo ba tšewa go tšwa metsemabapi ya moepo. Dipasari di Abelwa ka mafapha a a latelago a boentšineere, meepo, bošomakatšhipi, thutafasebointšineare (tša mohlagase le tša bokhanikhi), le tša intaseteri le thekgo ka ditirelo tše di latelago, ditirelo tša bašomi le dithuto tša tikologo. Banyakamošomo ba kgethwa go ya ka kgetho ya dinyakwa tše di beilwego go netefatša gore ba fiwa sebaka/monyetla wo mokaone go phethagatša dinyakwa tša yunibesithi

Tafola ya 8: Dipasari

Lefapha la pasari	Ditebanywa le dinako tšeo di kwanetšwego					
	2021	2022	2023	2024	2025	Patšetemoka
Palomoka ya go thwala				1	1	2
Patšete (R)				150 000	300 000	450 000

Baithuti ba 2 ba go fiwa pasari ba tla thekgwa mengwaga ye 3 ka R150 000 ka ngwaga. Palomoka ya tšhelete ye e tloga abelwa moithuti ke R900 000 ka go SLP yeo e laeditšwego ya mengwaga ya (2021-2025).

BorutelwamešomoGo aba

Borutelwamešomo bo aba dibaka/menyetlaya go itlwaetša maitemogelo goba go ithuta ka boitemogelo go baithuti gamogo le bath oba bangwe baa maswanedi a sephorofešenale ka dikarolong tša go fapafapana. Boithutelamešomo bjo bo abjago bo ithekgile ka karolo ya tlwaetšo ka maswanedi a dithuto a baithuti.go hwetša maswanedi a dithuto ka botlalo goba go matlafatša go thwalega ka mmaketeng wa mošomo. Pholisi ya Exxaro ya Go Thwala e tla dirišwa go hwetša bao ba lego maemong a maswanedi ka mo lenaneong.

Lenaneo la boithutelamošomo le abela gape Exxaro Thabametsi sebaka/monyetla go hlama tlhologelo ka dinyakwa tša khamphani gammogo le tša Tšwetšopele ya Bokgoni bja Bosetšhaba.. Palo ya barutelwamošomo ye e laetšwago ka tlase e tla bopa karolo ya tšeo ye mpsha e sego go iša pele go tšwa go SLP ya morago. Palomoka ya barutelwamošomo ba 2 ba tla holega go tšwa go lenaneo la borutelwamošomo.

Tafola ya 9: Borutelwamešomo

Leano la boithutelamošomo	Ditebanywa le dinako tše di beilwego.						
	Lefapha la Thuto	2021	2022	2023	2024	2025	Patšetemoka
Palomoka ya nomoro	Bointšinear e bja Meepo				1	1	2
Patšete (R)					120 000	120 000	240 000

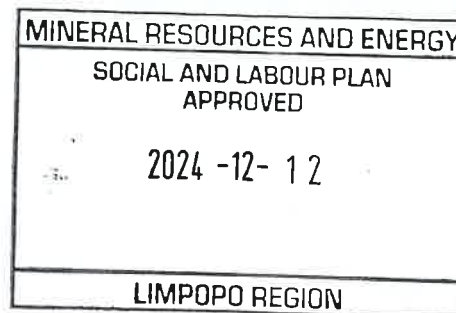
Go tšea gatee ka ngwaga

Boithutelamešomo ke mananeo a ngwadišwa le go dumelelwa ao a akaretšago mošomo wa boitlwaetšo gammogo le karolo ya boikgopolelo. Thabametsi e tla aba boithutelamešomo ka go karolo ya mošomo wa motheo, **tshepetšo ya Dimenerale/diepša.**

Tafola ya 10: Boithutelamošomo

Leano la boithutelamošomo	Ditebanywa le dinako tše di beilwego.						
	Lefapha la Thuto	2021	2022	2023	2024	2025	Patšetemoka
Palomoka ya nomoro	Tshepetšo ya dimenerale/diepša					1	1
Patšete (R)						200 000	200 000

Ye e tla ba lenaneo la mengwaga ye 2 leo le tla fetšwago ka 2025. Kabelo ya patšete ya SLP ya 2021-2025.

Palomoka ya go thwala	LIMPOPO REGION	30	40	50	130
Palomoka ya patšete (R)	120 000	360 000	480 000	600 000	1 560 000

2.4. DIPALOPALO KA TEKATEKANO YA MEŠOMO

Go swanetše go lemogwe gore se se tla mpšhafatšwa ge mošomo o thoma ka Thabametsi Coal Mine le go re dikonteraka tša bona di tla tšea maikarabelo a tšwetšopele ya bona ka maano a tekatekano ya mošomo

2.4.1. LEANO LA GO PHETHAGATŠA 40% YA KEMEDI YA DIPALOPALO TŠA BAŠOMI KA TAOLONG

Thabametsi Coal Mine e ikemišeditše go ba le 40% ka kemedi ya HDSA mo magatong ka moka a taolo bjalo ka ge beilwe ke Tšhatha ya Meepo, ka mekgwa ye e latelago: phetišetšo ya bokgoni, thwalo ye e loketšego bakgopelamošomo ba HDP. Bengdikonteraka ba tla katanela go obamela Molao wa EE le Tšhatha ya Meepo mabapi le ditebanywa ka bonnyane tše di beetšwego kemedi ya dipalopalo tša bašomi ka HDP ka go legato le la godimo la taolo, bokgoni bja motheo le a bohlokwa, taolo ya magareng, le taolo ya tlase.

Thabametsi Coal Mine e ikemišeditše go fihlelela le go boloka le kemedi ya go lekalekana ka dihlopha tše di kgethilwego mo magatong ka moka a ka mošomong mola e le gore e thekga sa setheo/khamphani sa go akaretša go fapafapana, tekatekano le toka. Ka go boloka moya wa tekatekano le wa toka le dinyakwa tša MPRDA (Molao wa 28 ka 2002) le Molao wa Tekatekano ya Mošomo (Molao wa 55 ka 1998).

Tafola ya 12: Leano la Tekatekano ya mošomo, kakaretšo ya go tšea maikarabelo le leanotirišo la go beakanyetšwa

Kakaretšo ya Go tšea maikarabelo	Thabametsi Coal Mine o itlamiile go hlama le go hlokomedišiša bašomi bao bat logo tšwetša pele nepo ya Molao wa Tekatekano ya Mošomo.	
Maemo a Maikarabelo	Leanotšhomo	Nako ye e kwanetšwego
Molaodi wa Ditirelo tša Bašomi	Moepo o tla tšwetša pele thwalo ya DiHDP kudukudu ka basadi ka go maemo a bohlokwa ka Moepong.	E tšwela pele
Molaodi wa Ditirelo tša Bašomi	Moepo o tla hlohleletša DiHDP, bašomi ba basadi le batho ba go phela ka bogolofadi go tšea karolo ka mananeong a tšwetšopele ya mešomo bjalo kaboithutelamešomo, dipasari, le borutelwamešomo go tše dingwe.	E tšwela pele

Leano la tiragalo ya EE le tla kgonthišetšwa le go laolwa ke taolo ya godimo le boetapele bja bašomi bjo bo rulagantšwego moo go nyakegago ka ge e tšewa go ba bohlokwa go bašomi ka moka go ka akaretšwa, go itlama, le go ikgafela tshepetšo ye.

Tafola ya 13: Taolo ya diHDP

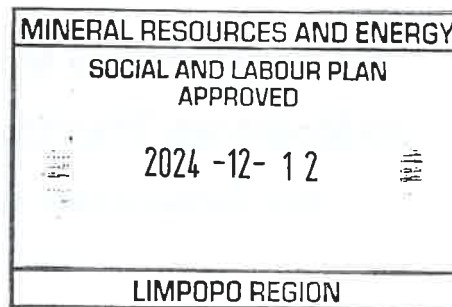

HDSAs in Management Positions	Ngwaga wa 1	Ngwaga wa 2	Ngwaga wa 3	Ngwaga wa 4	Ngwaga wa 5
	Phesente yeo e beilwego				
Taolo ya Godimo (Paterson E level)	40%	40%	40%	40%	40%
Magato a Taolo ya Gare (Paterson D Level)	40%	40%	40%	40%	40%
Magato a Taolo ya Tlase (Paterson C Level)	40%	40%	40%	40%	40%

Dipego tša Ngwaga ka SLP di tla išwa go DMRE – tšona di tla bontšha tšwelopele go magato ka moka ao a tšweleditšwego ka godimo

Table 14: Sebopego sa megolo ka Thabametsi Coal Mine

	Molaokakanywa ka ga Megolo– Ditshenyagalelo tša Khamphani	5% ya Molaokakanywa ka ga Megolo
Ngwaga wa 1	0	0
Ngwaga wa 2	0	0
Ngwaga wa 3	0	0
Ngwaga wa 4	0	0
Ngwaga wa 5	0	0

KAROLO YA BORARO

LENANEO LA TŠWETŠOPELE YA EKONOMI YA SELEGAE

**Go sepelelana le Molawana wa 46 (c)
wa Molao wa Tšwetšopele ya Ditšweletšwa
tša Dimenerale le Phetheroleamo**

3. KAROLO YA 3: TŠWETŠOPELE YA EKONOMI YA SETŠHABA KA MEEPONG

3.1. TSHEDIMOŠO YA PELENG KA GA EKONOMI YA LEAGO

3.1.1. PHOROBENTSHE YA LIMPOPO

Phorobentshe ya Limpopo ke phorobentshe yeo e lego ka Leboabohlabela ka Aforika Borwa ya go ba le bogolo bja naga bja 123 910km² e akaretšago mo e ka bago diphesente tše lesome tša naga. Phorobentshe e abelana mellwane le Botswana ka bodikela, Mozambique ka bohlabatšatši le Zimbabwe ka borwa. Limpopo e akaretša dikarolo tše dikgolo tša dinagamagaeng tša peleng tša Lebowa, Venda le Gazankulu gomme se se šile leswao le le tseeneletšego ka phorobentsheng go šeditšwe bodiidi bjo bo nabilego le tlhokego ya tšwetšopele.. Limpopo e humile ka dimenerale, kudu ka borwa, mola temo (diruiwa le dibjalo), temo ka diphoofolo tša naga le tša boeti le tšona ke dikokwane tše bohlokwa tša selete.

Limpopo ie bopilwe ke mebasepalaselete ye mene: Mopani, Vhembe, Capricorn le Waterberg. Go feta moo, phorobentshe e abelana mellwaneputlanyi ye mebedi ya mebasepalaselete le Mpumalanga, e lego, Sekhukhune le Bohlabela.

Limpopo e hlathwa ka maemo a fase kudu a metsesetorošana. Dipaolopalo tša morago ka go balwa ga batho di laetša gore 86.7% ya setšhaba e dula dinagamagaeng. Maemo a godimo a bodiidi ka Limpopo, le tlhago ya meetsemagaeng, di na le ditlamorago tše mmalwa ka phorofaele ya ekonomi ya leago go phorobentshe. Go ya ka dipalopalo tša batho, Limpopo e na le palo ya magareng ya godimodimo ka magaeng ka bogolo bja 4.3 go elana le bogolo bja legae bja bosetšhaba bja 3.8. Go feta moo, Limpopo e na le karolelano ya godimodimo ya basadi le banna mo diphorobentsheng ka moka, e na le taetšo ya tshekamelo ya kelo ya godimo ya phalalelontle ya banna.

Ponagalo ye nngwe ka tlhago ya nagamagaeng ya Limpopo e ka go motheo wa bokgoni bja tlase bja setšhaba sa yona, kudu, ka karolo ya setšhaba sa go se tsene sekolo. Teetharong ya (33.4%) setšhaba sa Limpopo ga se ya tsena sekolo. Go feta gabedi bontši bja basadi bjalo ka banna ga ba na thuto ya semmušo. Limpopo gape e na le palo ya tlase ka phesente ya bao ba nago le matiriki/marematlou, 14.0%, go thulana le palogare ya bosetšhaba ka 20.4%. Ke feela 6.8% ya setšhaba yeo e nago le mangwalothuto a godimo, ka tlase ga palogare ya bosetšhaba ya 8.45. Limpopo e na le kelo ya godimo ka tlhokego ya mešomo go di phorobentshe ka moka - 36.1% go thulana le palogare ya bosetšhaba ya 29.5%.

Tshekaseko ya kabo ya mešomo ka dikarolong tša go fapana tša ekonomi e bontšha gore Kgwebo ya go rekiša ka bontši le kgwebo ya go rekiša ka bonnyane ke mongmošomo yo mogolo ka Limpopo, ya latelwa ke ditirelo tša setšhaba, leago le tša motho ka noši. Mo e ka bago peditharong (63.9%) ya mešomo ya lekala la kgwebo ya bontši le ya bonnyane ga se ya semolao go fapana le ye e ka bago teetharong (34.4%) ya ka Gauteng. Temo ke mongmošomo wa boraro ka bogolo, yeo e emelago 16% ya mešomo ya phorobentshe.

Makala a ditirelo ka Limpopo ke a magolo kudu go feta a diphorobentshe tše bjalo ka Gauteng goba KwaZulu-Natal, go laetsa gore mmušo ke mothopo wo bohlokwa wa mešomo ka Limpopo. Ga se feela tlhokego ya mešomo yeo e lego godimo kudu ka Limpopo, eupša le bao ba se nago mešomo ba gola tšhelete ye nnyane go fetwa ke balekani ba bona ka diphorobentsheng tše dingwe. Lebaka le lengwe la megolo ye mennyane ka Limpopo e amana le motheo wa bokgoni bja setšhaba sa yona seo se thwetšwego.

Go sa šetšwe tlhokego ya didirišwa, Phorobentshe e tšere magato ao a sa tlwaelegago go rarolla dinyakwa tša yona ka dintlo - 70.7% ya setšhaba e dula ka dintlong tša semmušo, phesente ya godimo go feta palogare ya bosetšhaba ka 63.8%. Magae a go feta 60% (63.8%) ka Limpopo ba na le mohlagase gomme ba 78% ba na le meetse a diphaepheng.

Kakaretšo ya mengwaga ya Bophelo ka Limpopo e godimo ga palogare ya bosetšhaba. Ka moka go ata ga le HIV (go ya ka kelo ya basadi bao bay ago sekaleng sa boimana ka ditleliniking) le ga Bolwetši bja mafahla (ka batho ba 100 000) di tlase kudu go bapetšwa le dipalo tša bosetšhaba le ge e le gore ya mafelelo e ka lebaka la go dikutollo tša palo ya tlase mo dinagamagaeng. Lehlakore le lengwe leo Limpopo e hlegago ka yona go feta diphorobentshe tše dingwe ke kelo ya tlase ka bosenyi.

3.1.2 MMASEPALASELETE WA WATERBERG

Bjalo ka ge go laeditšwe ka mo godimo, Limpopo e na le mebasepalaselete ye mene, go akaretšwa le Waterberg fao Thabametsi Coal e lego gona. Le ge e le ye kgolokgolo ya dilete tša Limpopo go ya ka lefelo, Waterberg e na le badudi ba bannyane gomme e bopa 12% ya badudi ba phorobentshe. Mebasepala ye mene e fapana gape ka sebopego sa badudi ba yona. Waterberg le Capricorn di na le badudi ba go fapafapana kudu, ka diphesente tše senyane le tše nne ka go latelana, ka go ba le badudi bao e sego Maaforika. Lefelo la Waterberg le ka Borwabohlabela bja Limpopo fao le fihlelelago mafarahlahla a diintaseteri a Gauteng gabonolo. Khuetšo ya metsesetoropong e bonagala mo maemong a thuto a badudi ba mebasepalaselete ye mehlano, kudukudu ka diphesente tša batho ba bagolo bao ba sa tsenago sekolo. Mebasepala ya go ba le palo ya godimo ka metseseteropo, bjalo ka Waterberg (26%) le Capricorn (26%), e na le tekanyo ye itšego ya karolo ya tlase ka batho bao ba sa tsenago sekolo. Diphethene tša go swana di bonagala go sepelelana le maemo a mebaraka ya mešomo le a letseno. Waterberg e na le badudi ba bantši bao ba šomago, ka kelo ya 38%. Waterberg e šoma gabotse gape ka tša letseno, ka ge e na le phesente ya tlase (57%) ka magae ao a nago le letseno la ka tlase ga R9 600 ka ngwaga goba R800 ka kgwedi.

Kelo ya tlhokego ya mešomo ya mebasepalaselete e bontšha mokgwa wa go swana. At 31%, Waterberg ka 31% e na le palo ya tlase kudu ka tlhokego ya mešomo go mebasepalaselete ye mengwe. Waterberg e na le palo ya godimo ka Letseno ka Tšweletšo ya tša Naga (GGP) ya motho o tee ka phorobentsheng. Ka kabo ya 41% go Letseno ka Tšweletšo ya tša Naga, meepo ke lekala le maatla la ekonomi ka Waterberg. Go ya ka tatelano ya bohlokwa, se se latelwa mohlagase, kgase le meetse (17%), ditirelo tša setšhaba (14%) boamogelabaeti le boabadijo (11%). Temo e bopa 4% ka Letseno ka Tšweletšo ya tša Naga

Bontši bja mešomo (23%) e ka lekaleng la ditirelo tša setšhaba, meepong, boamogelabaeti le temo ka 21%, 18% le 4% ya mešomo ka go latelana. Mabapi le phihlelelo ya dintlo tša semmušo, Waterberg e mo maemong a magareng ka 17% ka badudi bao ba dulago ka dintlong tša go se be tša semmušo.

Waterberg e tšwelela go ba ka tlase gabotse go ya ka phihlelo ya mohlagase. Ge e le ka dintlo, phihlelo ya mohlagase ga e laetše go nyalelana thwii le letseno, mešomo, le thuto. Go sepelelana le kabo ya meetse, mekgwa e a fapana. Mebasepala ya maemo a godimo ka letseno bjalo ka Waterberg le Capricorn, e na le maemo a godimo a meetse ka magaeng le ka dijarateng gomme ya ba maemo a tlase kudu ka meetse a methopo ya tlhago. Seemo sa mabapi le dinolofatši tša go hlokomela tlhwekišo bjalo ka swana le tša kabo ya meetse.

Waterberg e na le sebaka/monyetla go feta mebasepalaselete ye mengwe ya ka Limpopo go ya ka tšweletšo ya mmušoselegae. Le ge e le gore Mmasepalaselete wa Waterberg o na le palo ya godimo ya mebasepalaselegae ka dileteng ka moka tša phorobentshe, e na le feela 13% tša badudi ba phorobentshe ka go lefelotirelo la yona. Seo se swanetšwego go elelwa tlhoko ke gore, le ge go le bjalo, Waterberg e na le lefelo la naga le legolo. Lefelo la naga ya mmasepala ke dikweremethara tše 49 519, tše di ka bopago 40% ya Phorobentshe ya Limpopo. Go bapetša le dikarolo tša bohlabatšatši bja Limpopo, Waterberg e na le palo ye nnyane kudu ya badudi. Kantle ga phatlalalo ya badudi ka ditoropong tše pedi tše dikgolo, bjalo Bela-Bela le Thabazimbi, phatlalalo ya kgolo ya badudi e ka dikarolong tša leboabohlabela la selete, kudukudu ka Mogalakwena le, ka tekanyo ye nnyane, ka Lephallale ka leboabohlabela la Thabametsi Coal.

3.2. MMASEPALASELEGAE WA LEPHALALE

Mmasepala wa Lephallale o ka lefelong la leboabodikela la selete sa Waterberg le leboa la Thabazimbi, e lego mollwane wa Botswana ka bodikela. E akaretša lefelo la dihekhethara tše 1,378,429.178 gomme go ya ka lefelo ke ye kgolokgolo ya mebasepalaselegae ebile le ye nnyane ka metseseteropo. Dipolelo tše dikgolo tše di bolelwago ke Sepedi (53%), Setswana (29%) le Afrikaans (9%). Bontši bja badudi bo dula metseng ya go phatlala. Ge go šomišwa tekanyetšo ya go phela ya R15,600 ka ngwaga, go ukangwe gore 75% ya magae e phela ka bodiidi.

Phorofaele ya badudi go ya ka mokgwa wa go phela (temokerafi):

Badudi ba mmasepala go ya ka palo ya batho ba naga ya ka 2001 e be e le 96,102 ya batho, e akaretša magae a 23,403. Mo legatong leo, palogare ya magae e be e le 4.1 ya batho. Badudi ba fokotšegile go ya go batho ba 80,141 le magae a 23,745 go ya ka phatišišo ya setšhaba yeo e dirilwego ka 2007 ke ba Dipalopalo tša batho ka Aforika Borwa. Tshedimošo ya dipalopalo e rekilwe go tšwa go *Statistical Global Insight* ka maikemišetšo a leanophethagatšo la LED ka Lephallale. *Global Insight* e a kanyeditše badudi ba Lephallale go batho ba 124,891 ka 2010.

Phorofaele ya Ekonomi:

Lephalale e aba go fetanyana kota ya Letseno ka Tšweletšo ya tša Naga (GDP) la selete. Lekala la go rena ka Lephalale ke mohlagase, lekala le le nyalelanago kudu le meepo ya malahla. Lephalale le dira karolo ye kgolokgolo ka kabo ya temo ka seleteng, e bopa 30% ya GDP. Ditiragalo tša Exxaro le tša Eskom di aba mo e ka bago 75% ya palomoka ya ekonomi ya lefelo. Baabi ba go latela ka bogogologolo ke temo, ya latelwa ke boeti bja tša tikologo.

Kantle le dihlotlo tša kgolo ya ekonomi ya selegae ya tlwaelo, Lephalale gabjale e šoma ka kgolo ya godimo go fetiša ka lebaka la seteišeni sa go fehla mohlagase le katološo ya ditirelo tša meepo. Diphorotšeke tše di na le seabe se segolo go kabo ya ditirelo le katološo ka mmasepaleng. Go akanyetšwa gore toropo e tla itemogela phalalelo ye kgolo ya batho gomme e tla katologa ka lebelo le legolo. Ye nngwe ya dinapo tše bohlokwa ka Foramo ya Tšwetšopele ka Lephalale, tšhomišanommogo ya phoraebete le ya setšhaba, e swanetše go ba foramo ya moo ditlamorago di ka rerišanwago le moo Mmušo le lekala la phoraebete di ka swarišanago go rarolla dihlotlo.

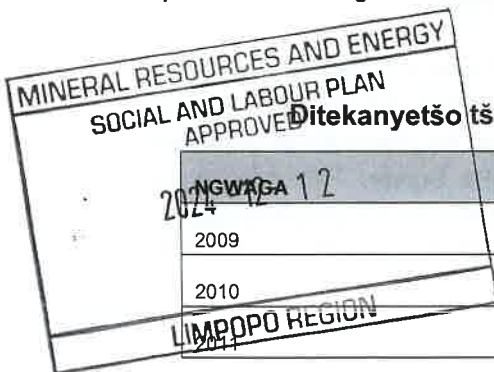
Phorofaele ka Bong

Go feta 51% ya badudi ka Lephalale ke banna, ge go bapetšwa le ye kgolo ka basadi ya 54.6% ka phorobentsheng ya Limpopo. Se se ka amantšhwa le go ditiragalo tša godimo tša bašomi ba dikonteraka le bafsa ba banna ba dirutegi bao ba tlogo ka mmasepaleng. Badudi ba e ka bago 54% ke ya mengwaga ya go ka šoma bašomi (ya magareng ga mengwaga ye 19 le 64) ge go bapetšwa le ya 42% ka Phorobentsheng ya Limpopo. Badudi ba mengwaga ya go ka tsena sekolo ke (42.8%) e ka fase ga ya phorobentshe ka palogare ya (53%).

Maemo a thuto:

Ka 25.8% Mmasepalaselegae wa Lephalale o na le kelo ya bobedi ya godimodimo ya badudi ka seleteng sa Waterberg ka bao bas a tsenago sekolo le kelo ya tlaselase, ya 13%, bao ba nago le Mphato wa 12.

Ka nagamagaeng ya Lephalale, go na le dikolo tše 66 tša phoraemare le tša sekontari ka didikothutong tša Phalala North le ka Phalala South. Go na le dikolo tše nne ka Marapong – tša diphoraemare tše pedi le disekontari tše pedi. Kgolo ya badudi e tšweleditše go agwa ga sekontari ya bone ka Onverwacht. Tafola ya ka mo tlase e laetša palogare ya go phasa/tšwelela ga baithuti ba Mphato wa 12 ka Lephalale.

Ditekanyetšo tša go tšwelela dithutong tša marematlou:

	Palomoka ya tekanyetšo ya go tšwelela
2009	47%
2010	57%
	59%

Thuto le Tihahlo ya go tšwela pele tše di latelago di abja ka Lephalale:

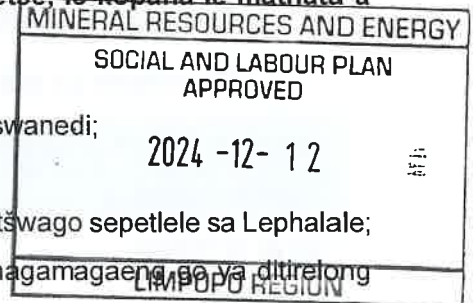
- Kholetšhe ya Thuto le Tlhahlo ya go tšwela pele (FET) ka lefelong la Onverwacht e aba boentšineere le tlhahlo ya tšwetšopele ka kgwebo.
- Grovos, e lego mokgatlo wo o lego wa Exxaro, e fana ka dithuto tša diteko tša kgwebišano..
- Senthara ya Tlhahlo ya Murray le Roberts e fa tlhahlo ye e amanago le dikonteraka.

Tša maphelo le go ata ga HIV/Aids:

Go na le dipetlele tše pedi tša mmušo (Witpoort le Ellisras), sepetlele se tee sa phoraebete (Marapong) le ditleliniki tše tshela tikologong ya Mmasepala wa Lephallale. Ditleliniki tša go thetha di fa ditirelo go metse yeo e lego bokgole bja go feta 10km go tloga lefelong lefe goba lefe la maphelo ka gare ga mmasepala. Nyakišišo e dirilwe ka 2009 e akanyeditše gore mo e ka bago 8 983 (7%) ya badudi ba na le HIV.

Le ge e le gore lefapha la maphelo ka Lephallale le lekanetše, le kopana le mathata a bjalo ka:

- Kabo ya ditirelo ye e fokolago;
- Go hloka ditsebi tša kalafo le baoki bao ba nago le maswanedi;
- Ga go na tleliniki ya setšhaba ka *Onverwacht*;
- Go nyakega mafelo a go robala a balwetši bao ba fetišetšwago sepetlele sa Lephallale;
- Mathata a go sepetša balwetši ba mmušo go tšwa dinagamagaeng ga ya ditirelong tša ditsebi ka Polokwane; le
- Tlhokego ya go tšea karolo ga setšhaba mananeong a go lemoša ka HIV/AIDS le TB.

Tlhokego ya mešomo le bodiidi: .

Go ya ka IDP ya Mmasepala wa Lephallale 2012/2013 (p87), maemo a tlhokego ya mešomo ka Lephallale a eme go 22.9%, se se ka fase ga palogare ya phorobentshe ka lebaka la Tšwetšopele ka moka ya selegae yeo e amanago le seteišene se sefsa sa mohlagase sa Eskom (Medupi) le katološo ya tšweletšo ya malahla ka Exxaro. Palo ya fase ya tlhokego ya mešomo ka Lephallale e hloka go lekalekanywa kgahlanong le phesente ye e phagamego kudu ya badudi ba mmasepala bao ba sa kgathego tema Ekonoming, yeo e lego 42.5%. Ka godimonyana ga 45% tša malapa a lefelong la mmasepalaselegae wa Lephallale a na le letseno la ka fase ga R9,600 ka ngwaga, le ge go le bjalo, seemo se fapana kudu magareng ga diwate tša kgauswi le moepo, seteišene sa mohlagase le toropo ya Lephallale le diwate tše di lego kgole kudu.

Bontši bja batho bao ba thwetšwego ba kgotleletše mešomong ya mathomo (48%). Legoro la bobedi le legolo la mešomo ke bašomi ba temo bao ba nago le bokgoni (13%). Sebopego se sa mošomo se šupa go hlaselega gabonolo ga bašomi ka gare ga maemo a go katološa mešomo ya intaseteri ya thekinolotši ya magareng go ya go ya godimo ka Ekonoming ya selegae.

Profaele ya mešomo: Batho bao ba šomago ka Ekonomi (2009)

Palo ya batho bao tšeago karolo go tša Ekonomi, tlhalošo ya semmušo	51 844
Palo ya batho bao ba tšeago karolo go tša Ekonomi bjalo ka % ya palomoka ya badudi	41%
Palo ya batho bao ba sa šomego	7 449
Tekanyo ya tlhokego ya mešomo, tlhalošo ya semmušo	14.4%
Palo ya batho bao ba thwetšwego semmušo	30 774
Go thwala mo go sego ga semmušo	6 840
Palomoka ya mešomo: ya semmušo le yeo e sego ya semmušo	37 614
Palo ya malapa ao a phelago ka fase ga 1\$ ka letšatši	1 316 (1%)
Palo ya malapa ao a phelago ka fase ga 1\$ ka letšatši	8 250
Phesente ya batho bao ba phelago ka tlase ga 2\$ ka letšatši	6.3%

Mmasepala wa Lephalele: IDP 2011- 2012

Phorofaele ya letseno (IDP 2012/2013, p37)

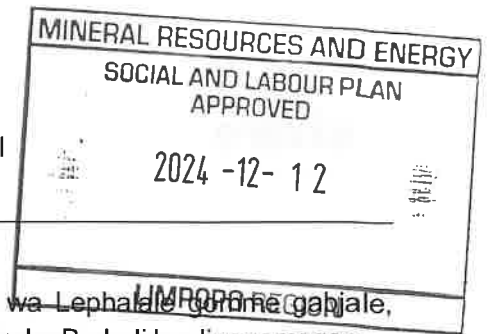
Letseno la ngwaga ka ngwaga ka malapeng		
Dikarolo tša letseno	Malapa	Diphesente
Ga go na letseno	4,305	15,5%
R1-R4800	5,646	20,3%
R4801-R9600	6,937	25%
R9600-R 19 200	4,000	14,4%
R192001-R38 400	2,368	8,5%
R38 4001-R76 800	1,942	7%
R76 8001-R153 600	1,601	5,7%
R153 6001-R307 200	633	2,2%
R307 201 – R 614 400	148	0,5%
R614 000-R1,228 800	58	0,2%
R1,228,8001-R2,457 600	53	0,2%
R2,457,601 – goba go feta	38	0,1%
Palomoka	27,756	100%

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED
2024-2027
LIMPOPO REGION

Mothopo: *Global Insight, Aurecon le Masepala*

Meetse:

Meetse ke sedirišwa seo se hlaelelwago ka Mmasepaleng wa Lephalele go tšwa go gabjale, meetse ka moka a mafelo a ditoropong a tšwa letamong la Mokolo. Badudi ba dinagamagaeng ba hwetša meetse a bona go tšwa methopong ya meetse a ka fase ga lefase (85% go tšwa meepong ya go bora le 15% go tšwa go dipetse tša didiba le dinoka).

Go akanywa gore 27.5% ya malapa a Lephalele a na le meetse a go sepedišwa ka diphaephe ka gare ga dintlo tša bona, 14% ka gare ga dijarata tša bona, 22.6% ba ka fase ga bokgojana bja 200m go tšwa dintlong tša bona, 20.5% ke go feta bokgojana bja 200m go tšwa dintlong tša bona, 15% ga ba na meetse a go sepedišwa ka diphaephe.

Tlhokomelo ya tlhwekišo:

Lephalele ga e na didirišwa tša meetse tše di lekanego go amogela tshepetšo ya tlhwekišo ya meetse go bohle. 32.5% ya dintlo di na le dintlwana tša boithomelo tša keelameetse, 16.8% di na le dintlwana tša mekoti tše di kaonafadišwego tša go gona go ntšha moya (VIP), 44.3% di na le dintlwana tša boithomelo tša mekoti ya go se ntšhe moya gomme 6.1% ya dintlo ga a na dintlwana tša boithomelo le gatee.

Dintlwana tša boithomelo tša melete le tša di-VIP ka dinagamagaeng di tla swanelwa ke go tšeelwa legato ke tshepetšo ya tlhwekišo ya maleba le ye e amogelelegago tikologong ge nyakišišo ye e tletšego ka ga tharollo ya thekinolotši ye e loketšego maemo a fase ao a lego gona gabjale e phethilwe. Diphesente tša go feta 50 ya dintlo ka mmasepaleng di na le dintlwana tša boithomelo tše di sa hlwekago. Go šalela morago ga tlhwekišo go akanyetšwa go diyuniti tše 15 381 tše bontši bja tšona di lego dipolaseng le metseng ya dinagamagaeng.

Mohlagase:

Le ge go dirilwe maiteko a go akaretša mafelo a magaeng le a ditoropong ka go abelana ka mohlagase, go sa dutše go na le 19,3% ya malapa ao a se nago kgokagano ya mohlagase, 37,6% ya malapa a na le mohlagase wa go bonegela fela gomme 10 ya malapa ka moka a Lephalele a amogela mohlagase wa motheo wa mahala.

Ka lebaka la tlhokego ya gonabjale ye kgolo le koketšego ya didirišwa toropong le mafelong ao a e dikologilego, kgokaganyo ya kabo e tla swanelwa ke go kaonafatšwa go dumelela katološo.

3.3. MEŠOMO YE BOHLOKWA YA EKONOMI

Leano la go gola le Tšwetšopele ka Limpopo le hlaloša Lephalele bjalo ka sehlopha sa meepo ya malahla le dikhemikhale tša peterole. Ga bjale lefelo le le itemogela kgolo yeo e hlohleletšwago ke katološo ya meepo le kago ya Seteišene sa Mohlagase sa Medupi. Dihlopha tše tharo tše di tše bohlokwa kudu ka Lephalele ke malahla le dikhemikhale tša phetheroliamo, nama ye khubedu le boeti (Masepala wa Lephalele IDP 2012).

Go thomišwa ga *Exxaro Coal* go beile motheo wa tšwetšopele ya ekonomi ya lefelo le katološo ya toropo ya Lephalele. Boleng bja Ekonomi bja tšweletšo ka Mmasepaleng wa Lephalele bo hlohleletšwa ke Tšweletšo ya malahla le mohlagase. Ge go bapetšwa, seabe sa mafapha a

mangwe go boleng bja tšweletšo ke se se nnyane kudu. Sebopego sa Ekonomi ya selegae se na le kgonagalo ya go tsepama le go feta ka morago ga katološo ya moepo wa malahla le kago ya seteišene se sefsa sa mohlagase.

Lekala la Motheo:

Makala a motheo ka Lephallale ke meepo le temo. Go thongwa ga Moepo wa Malahla wa Exxaro go beile motheo wa tšwetšopele ya Ekonomi ya Lephallale. Le ge moepo wa malahla e le moepo wo mogolo kudu ka Lephallale, go na le moepo wo mongwe gape wo o bitšwago *the Glenover Phosphate Mine*.

Lekala le le phagamego:

Lekala le le phagamego la ekonomi kua Lephallale ke tšweletšo ya mohlagase gomme ke lona le tsentshago letsogo kudu go GDP ya selete. Seteišene sa fo fehla Mohlagase sa Matimba se tšweletša mo e ka bago 12% ya kabo ya mohlagase ya gabjale ya Aforika Borwa gomme seteišene se sengwe sa mohlagase e lego Medupi, se a agwa.

Ka lebaka la ditone tše di akantšwego tše dipilione tše 50 tša methopo ya malahla ka lefelong la malahla la Waterberg, go naganwa ka go agwa ga diteišene tša go fehla mohlagase tša malahla tše di oketšegilego tikologong, tše di tlogo feleletša ka gore Lephallale e be mothopo wo mogolo wa tšweletšo ye maatla ka Aforika Borwa e se kgale.

Lekala la godimo:

Lekala la godimo la Ekonomi ke intaseteri ya ditirelo. Lekala le le abelana ka ditirelo go badudi ka kakaretšo le dikgwebo, gomme ka Lephallale, se e tla ba kudu go diintaseteri tše di thekgago batšweletši ba meepo le ba mohlagase ka mokgwa wa thekgo ya tša sethekeniki le tša boentsineere. Toropo e gola ka lebelo, gomme dikgwebo tše dintši di hudugela lefelong leo. Se se akaretša mabenkele a go rekiša le mafelo a go ja.

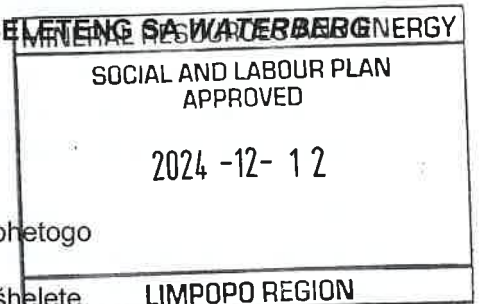
Boeti bo tsenya letsogo lekaleng la godimo la tša Ekonomi ka mafelong a mmalwa a boikhutšo a go ba le diphoofolo.

Go tsoma diphoofolo go bile selo se se gogelago šedi ya batho kudu seleteng seo, le ge go na le dikgato tša go hlotla maikutlo kudu go maano a boeti bja tikologo. Go letetšwe gore boeti bja tša tikologo le bjona bo tla oketšega ge meepo le diteišene tša go fehla mohlagase di dutše di gola.

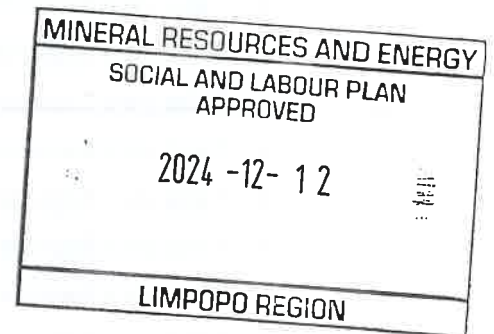
3.3.1 DINYAKWA TŠA MOTHEO TŠA MMASEPALO WA SELETENG SA WATERBERG

Mmasepalaselete o tšweleditše dinyakwa tše di latelago:

- Taba ye e tlogo pele ya 1: Maatla, mešomo le bohlokwa.
- Taba ye e tlogo pele ya 2: Peakanyoleswa ya mokgatlo le phetogo
- Taba ye e tlogo pele ya 3: Go kgona go iphediša ka tša ditšhelete.

- Taba ye e tlogo pele ya 4: Phethagatšo ya bolaodi bjo bobotse le poledišano.
- Taba ye e tlogo pele ya 5: Phetošo ya dibopego tša mafelo le phetišetšo ya ditirelo..
- Taba ye e tlogo pele ya 6: Tša maphelo.
- Taba ye e tlogo pele ya 7: Thuto.
- Taba ye e tlogo pele ya 8: Boiketlo.
- Taba ye e tlogo pele ya 9: Setšo, dipapadi le boithabišo.
- Taba ye e tlogo pele ya 10: Polokego le tšhireletšo.
- Taba ye e tlogo pele ya 11: Ditirelo tša tšhoganetšo.
- Taba ye e tlogo pele ya 12: Kabo ya mohlagase.
- Taba ye e tlogo pele ya 13: Ditsela le meetse a pula.
- Taba ye e tlogo pele ya 14: Dinamelwa.
- Taba ye e tlogo pele ya 15: Mpshafatšo ya naga le taolo ya naga.
- Taba ye e tlogo pele ya 16: Madulo a batho.
- Taba ye e tlogo pele ya 17: Taolo ya tikologo.
- Taba ye e tlogo pele ya 18: Taolo ya ditlakala.
- Taba ye e tlogo pele ya 19: Tšwetšopele ya Ekonomi le tlhomo ya mešomo.

3.3.2. DINYAKWA TŠA MOTHEO TŠA MMASEPALASELETE WA LEPHALALE

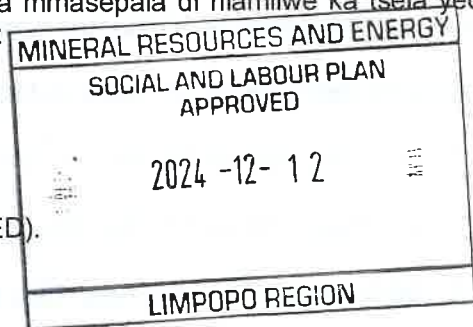
Mmasepalaselete o tšweleditše dinyakwa tše di latelago::

- Taba ye e tlogo pele ya 1: Phethagatšo ya bolaodi bjo bobotse le poledišano.
- Taba ye e tlogo pele ya 2: Molao le taolo.
- Taba ye e tlogo pele ya 3: Taolo ya methopo ya bašomi le ya tshepetšo.
- Taba ye e tlogo pele ya 4: Kgokagano ya tshedimošo le thekinolotši.
- Taba ye e tlogo pele ya 5: Go kgona go iphediša ka tša ditšhelete le go swarelela..
- Taba ye e tlogo pele ya 6: Tšwetšopele ya Ekonomi ya selegae le tlhomo ya mešomo.
- Taba ye e tlogo pele ya 7: Mpshafatšo ya naga le taolo ya naga.
- Taba ye e tlogo pele ya 8: Taolo ya ditlakala tše di tiilego.
- Taba ye e tlogo pele ya 9: Mabitla.

- Taba ye e tlogo pele ya 10: Dipapadi le boithabišo.
- Taba ye e tlogo pele ya 11: Diphaka le didirišwa tša go bapala.
- Taba ye e tlogo pele ya 12: Meago.
- Taba ye e tlogo pele ya 13: Dintlo.
- Taba ye e tlogo pele ya 14: Mohlagase.
- Taba ye e tlogo pele ya 15: Meetse.
- Taba ye e tlogo pele ya 16: Tlhokomelo.
- Taba ye e tlogo pele ya 17: Ditsela le meetse a pula.
- Taba ye e tlogo pele ya 18: Ditirelo tša tšhoganetšo.
- Taba ye e tlogo pele ya 19: Polokego le tšhireletšo.
- Taba ye e tlogo pele ya ya 20: Go fa dilaesentshe.
- Taba ye e tlogo pele ya 21: Thuto le bokgobapuku.
- Taba ye e tlogo pele ya 22: Taolo ya maphelo le tikologo.
- Taba ye e tlogo pele ya 23: Bong le Tšwetšopele ya leago.
- Taba ye e tlogo pele ya 24: Tšwetšopele ya bafsa.

Ditaba tše di lego ka mo godimo tše bohlokwa tša mmasepala di hlamilwe ka tsela yeo di swaraganago le maikemišetšo a a latelago a leano:

- Go fokotša bodiidi.
- Kabo ya ditirelo.
- Bokgoni bja tša ditšhelete.
- Kgolo le Tšwetšopele ya Ekonomi (LED).
- Pušo ye botse ya khamphani.
- Pušo ye botse ya dikoporase.
- Dibopego tše di kopantšwego tša lefelo, tša leago, tša Ekonomi le tša tikologo.

3.4 KHUETŠOMPE YA TSHEPETŠO YA MEEPO

Lefelo leo Thabametsi Coal e tlogo go šoma go lona le na le dipolasa tše tshelago tše di fapanego, tše di swanetšego go rekwa go beng ba gona bjale le go kopanywa. Ga go na batho bao ba swanetšego go hudušwa goba mabitla ao a swanetšego go epollwa polaseng le efe goba efe.

Ka nako ya ge Thabametsi Coal e tla be e šoma ka botlalo, e lego seo se naganwago gore e tla ba ka 2017, seteišene sa mohlagase sa Medupi se tla ba se thomile go šoma gomme palo ye kgolo ya bakonteraka bao ba bego ba akaretšwa go ageng Medupi ba tla be ba tlogile Lephalale. Bokgoni bjo mmasepala wa Lephalale o bo tšweleditšego go hlokomela kago ya Medupi e tla ba bjo bo lekanego go hlokomela kago ya Thabametsi le mešomo ya yona ya ka

morago. Tšwetšopele ya Thabametsi Coal e ka se bee kgatelelo ye e oketšegilego godimo ga methopo ya mmasepala.

3.5 MANANEOKGOPARARA LE PHEDIŠO YA BODIIDI; PHOROTŠEKE TŠA KA NAGENG LE KA MAFELOBOTŠO A BAŠOMI

Exxaro e na le moepo wo o lego gona mo lefelong leo, *Exxaro Coal*, yeo, mmogo le *Eskom*, e thomilego le go phetha lenaneo le legolo la tšwetšopele ya mananeokgoparara a go akaretša le kabo ya meetse, go aga ditsela le go fehla mohlagase metseng ya magaeng.

Thabametsi Coal, ka ge e le moepo o mofsa, e tla ba le letseno fela mo e ka bago mengwaga ye 10 go tloga nakong ya go agwa, gomme ka go realo e ka se kgone go thekga mananeo a motheo. Thabametsi Coal e tla lebiša tlhokomelo go hloleng mešomo le thuto.

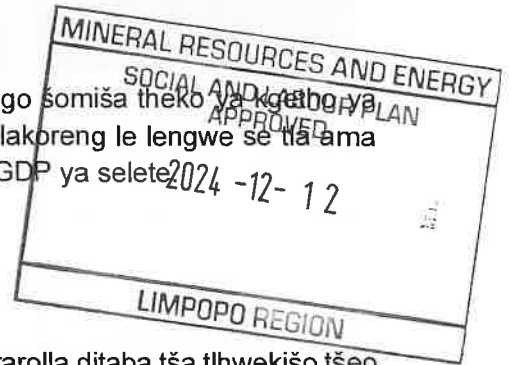
Phorotšeke tše di latelago di tla phethagatšwa lebakeng la mengwaga ye metlhano:

Tafola ya 9: Phorotšeke tše di hlaotšwego

Tlhopho	Phorotšeke	Swanetše go rarollwa	Mmasepala
Tšwetšopele ya mananeokgoparara	kelelatšhila ya <i>Paarl</i>	Tlhokomelo ya bohlweki	Mmasepalaselegae wa Lephale

Go tšwetša pele Dikgwebo tše di lego gona

Thabametsi Coal e tla thekga dikgwebo tša ka mo nageng ka go somiša theko ya kgatšo ya Dithoto le Ditirelo tša Khepitale moo go kgonegago. Se ka lehlakoreng le lengwe se tla ama gabotse ditšhabeng tša selegae gomme sa tsenya letsogo go GDP ya selete 2024 -12- 12

3.6. PHOROTŠEKE TŠA TŠWETŠOPELE

Phorotšeke tše di latelago di tla phethagatšwa:

kelelatšhila ya *Paarl*: Phorotšeke ya kelelatšhila ya *Paarl* e tla rarolla ditaba tša tlhwekišo tšeo di hlolago kotsi ye kgolo tikologong le dikotsi tše šoro tša maphelo le polokego go batho.

3.7 DIKGATO TŠA GO KAONAFASA MAEMO A DINTLO LE BOPHELO

3.7.1 BOEMO BJA GONABJALE YA MEAGO YEO E LEGO GONA YA BAŠOMI

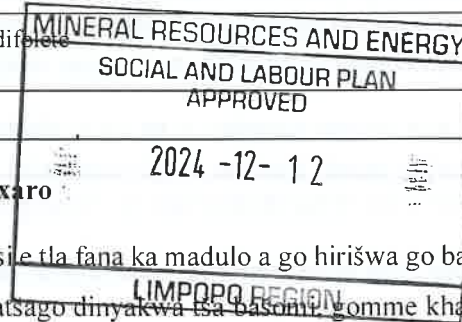
Ga bjale Thabametsi ga e na bašomi (go akaretša le bao ba hlahlwago ba *FTE*).

3.7.1.1 Dintlo tša bašomi

Tafola ya 40 e laetša mohuta wa dintlo tšeo di lego gona tšeo di tlogo go dulwa ke bao e tlogo go ba bašomi ge Thabametsi e šoma.

Tafola ya 40: Dintlo tša bašomi

Dithoto tše e Lego tša Motho ka Noši (tša phoraebete)	Dintlo tše di aroganego mafelong a ditoropong (Lephalale, Onverwacht le Marapong) .	-
Dithoto tše di Hirišitšwego (tša Exxaro)	Dikotase tša bodulo tša motho o tee, difolete, difolete tša lapa, difolete tša meago ye bonolo le dintlo) *	-
Rented Property (private)	Dintlo le difolete	-
PALOMOKA		-

3.7.1.2 Dintlo tša khirišo tša Exxaro

Ge e thomile go šoma, Thabametsi e tla fana ka madulo a go hirišwa go bašomi ba yona go tšwa go mehuta ya madulo yeo e kgotsofatsago dinyakwa tša bašomi gomme khamphani e boloka kelo ya go dula ga mošomi o tee ka yuniti le diyuniti tša lapa. Diyuniti tša madulo di kopantšwe mmele, setšhabeng le go tša boiphedišo mafelong a setšhaba sa Lephalale ao a lego gona kua Marapong le *Onverwacht*. Dintlha tša diyuniti tša madulo a go hirišwa di bontšhitšwe go Seswantšho 8.

LEFELO	Mohuta wa Yuniti	Mpete	Diyuniti
MARAPONG	SQ ya Marapong	1 Bdr (Kgato ya 1)	204
		1 Bdr (diyuniti tša kgale)	78
		3 Bdr (24 diyuniti tša kgale tša ba lelapa)	24
		3 Bdr (Kgato ya 2: Diyuniti tše 56 di sa tlo tšweletšwa)	56
	Manor ya Maroka	<i>Bach</i>	48
		1 Bdr	48
		2 Bdr	48
		3 Bdr	138
	<i>Simplex</i>	2 Bdr	10
	Dintlo	3 Bdr	40
	Karolo ya Palomoka		694
	Dikotase tša motho o tee	Dikamora tša motho o tee	288
	Diyuniti tša Kokkeriba	1 Bdr	20
	Diyuniti tša PIT	1 Bdr	10
		<i>Bach</i>	18
		1 Bdr	66

ONVERWACHT	Shepherd & Swartrif	2 Bdr	138
		3 Bdr	42
	Dagbreek: Simplex & Duplex	1 Bdr	10
		2 Bdr	72
		Suurgras (Simplex)	2 Bdr
	Dintlo	3 Bdr	95
		4 Bdr	36
		5 Bdr	1
	Karolo ya palomoka		797
	PALOMOKA YA MADULO		

Seswantsšho sa 8: Dintlo tša go hirišetšwa bašomi

3.7.1.3 Dikotase tša motho o tee tša Marapong le Diyuniti tša ba Malapa

Exxaro ga e na dihostele eupša e nea madulo ka sebopego sa diphapoši tša motho o tee le tša go dula ka lelapa. Exxaro e magatong a go mpshafatša mafelo a bodulo a motho o tee le a go dula ka lelapa kua Marapong. Go kaonafatša diyuniti tše 616 tša dikotase tša go dula motho ka o tee go tla rarolla kabo ya bjale ya dinolofatši tša go hlapa, gammogo le diyuniti tše 24 tša ba go dula le ba lelapa. Kgato ya 1 ya Phorotšeke ya Marapong SQ e phethilwe; palo yohle ya 204 (1 x kamora) ya diyuniti. Kgato ya 2 ga bjale e tšwela pele, gomme e tla bopša ke tše 56 (3 x phapoši ya go robala), letšatšikgwedi la go fetša leano le ke la 30 Dibatsela 2022.

3.7.2 MAEMO A GABJALE A DINTLO KA KAROLONG YA LEFELO

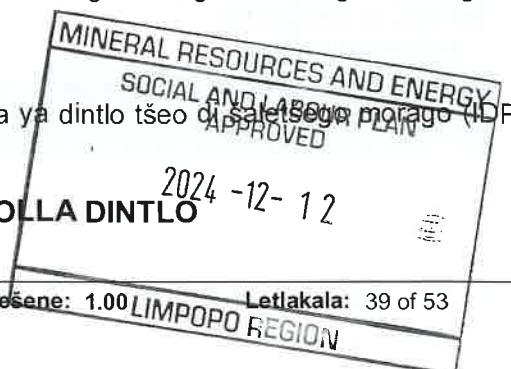
Bontši bja dintlo tša tikologong ya mmasepala ke tša boleng bjo bobotse bja go agwa ka ditena, bobedi ka gare ga toropo le mafelong a magaeng a ka ntle. (IDP 2017/2018, letl. 73). Palo ye kgolo ya malapa a magaeng ke beng ba dintlo tšeo ba dulago go tšona.

Mo e ka bago 68% ya malapa a Lephalale a dula ka dintlong tšeo di arogantšwego, mola 25% ya malapa e dula ka dintlong tšeo di sego tša semmušo/dikhutlong le ka dintlong tša setšo. (IDP 2017/2018, p74).

Go na le kabo ye e fetago tekanyo ya diyuniti ka karolong ya dintlo tša mmaraka wa ka godimo le kabo ya fase ya diyuniti tša dintlo tša go hirišwa le tša ba letseno la fase ka Lephalale. Go šalela morago ga dintlo ka magaeng ao a nago le letseno la fase gabjale ke diyuniti tše 24 008. Go sa dutše go na le palo ya dintlo tšeo di šaletšego morago mafelong ao e sego a semmušo le mafelong

a dinagamagaeng tšeo di dirago 50% ya palomoka ya dintlo tšeo di šaletšego morago (IDP 2017/2018). P74). (IDP 2017/2018. P74).

3.7.2. LEANO LA MMASEPALA LA GO RAROLLA DINTLO

Mmasepalaselegae o hlamile leano la Tšwetšopele ya dintlo ka tsela ye e latelago:

- Oketša palo ya badudi ba ditoropong gomme o fokotše go phatlalala ga metse.
- Go Tsepelela go Tšwetšopele ya dintlo ka mafelong a mararo a Thabo Mbeki, Satateng le Ga-Seleka.
- Go nyalantšha Tšwetšopele ya dintlo le Tšwetšopele ya mananeokgoparara.
- Mafelo ao a nago le ditšhaba ao a hlomilwego ka gare ga moela wa 1: 100 go bapa le noka ya Phalala a tla fiwa šedi ya pele.

3.7.3 LEANO LA GO KAONAFATŠA DINTLO LE MAEMO A GO PHELA

3.7.5.1 Tšwetšopele ya Beng ba Magae

Leano la nako ye telele la madulo la Moepo wa malahla wa Exxaro ke go go hwetša ntlo ya pele, gomme e tla tloga go fana ka bolulo bja go hira ka botlalo.

3.7.5.2 Leano la go kaonafatša dintlo le maemo a go phela

Leano la go Kaonafatša Dintlo le Maemo a go Phela le bontšhwa ka go Tafola ya 41 ka mo tlase

Tafola ya 41: Leano la Kaonafatšo ya Dintlo le Maemo a go Phela

Lesolo la go aga dintlo	2021	2022	2023	2024	2025	Palomoka
Go mpshafatša diyuniti tša botee	-	-	-	-	-	-
Go mpshafatša diyuniti tša go dula le ba lelapa tše 48 le go aga diyunit tše 8 tše difsa	-	-	-	-	-	-
Go rekiša dintlo tša Exxaro	-	-	-	-	-	-

Lesolo la go aga dintlo	2021	2022	2023	2024	2025	Palomoka
Go fa FTHO R125,000 ka nako ye tee go tšwa go Thušo ya Motheo ya Dithoto tša Tihokomelo ya Dintlo	0	0	0	0	0	0
Go fana ka Tšhelete ya Tihokomelo ya Dintlo	0	0	0	0	0	0

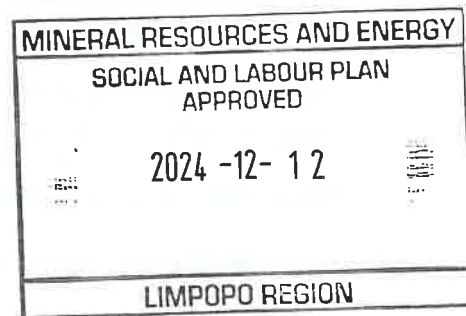

KAROLO YA BONE

TAOLO YA GO FOKOTŠA

Go ya ka Molawana wa 46 (d) wa Molao wa Tšwetšopele ya Methopo ya Dimenerale le Phetheroleamo

4. KAROLO 4: TAOLO YA GO FOKOTŠA

Ge go ka ba le go fokotšwa ga bašomi, go tla boledišanwa le bašomi go ya ka dikarolo tša 189 le 189A tša Molao wa Dikamano tša Bašomi (66) wa 1995, bjalo ka ge o fetotšwe, (LRA) le tumelelano efe goba efe ya sehlopha yeo e lego gona.

Lekgotla la Tšwetšopele ya Dimenerale le Meepo le tla tsebišwa bjalo ka ge go nyakega go ya ka Karolo 52 ya Molao, moo go fokotšwa ga bašomi ba go feta 500 goba diphesente tše lesome tša bašomi, go ya ka gore ke efe yeo e lego ye nnyane, go swanetšego go direga mo lebakeng lefe goba lefe la dikgwedi tše 12.

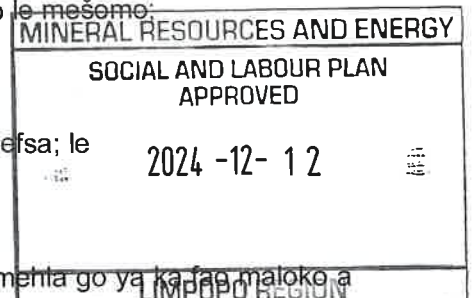
Karolo ye e laetša tshepetšo yeo moepo wa malahla wa *Exxaro* o tlogo go e latela ge e le gore go fokotšwa ga bašomi ka lebaka la dinyakwa tša go šoma ga go phemege. Go swanetše go hlokomelwa gore se ke mokgwa wa kakaretšo wa *Exxaro* gomme o ka fetolwa ka lebaka la ditherišano tša foramo ya ka moso.

4.1. GO HLONGWA GA FORAMO YA KA MOSO

Foramo ya ka moso ya Moepo wa malahla wa Thabametsi e tla hlongwa mo mengwageng ye mebedi ya go bulwa ga moepo. E tla bopša ke baemedi ba bašomi le taolo ya tshepetšo ya moepo. Foramo e tla ikemišetša go tšwetša pele poledišano ye e swarelelago magareng ga baemedi ba bašomi le bolaodi mabapi le tshepetšo ya moepo le mabaka ao a amago go kgonagala le khuetšo ya moepo.

Mešomo ya Foramo e akaretša ditherišano tša ka mehla magareng ga baemedi ba bašomi le bolaodi ka ga merero yeo e amago bokamoso bja moepo, go swana le:

- Go hlaola ditharollo tše di kgonegago go mathata ao a hlaotšwego le ditlhotlo tšeo di lebanego le mošomo wa meepo mabapi le tšweletšo le mešomo;
- Go hlaola maano a go fetošā tšweletšo le mešomo;
- Thušo go tšwetša pele maano a maleba a go hloma lefa; le
- Go tsenywa tirišong ga ditharollo.

Foramo e tla kopana bonnyane bja gabedi ka ngwaga goba ka mehla go ya ka fao maloko a yona a tšeago sephetho. Ge go tswalelwa ga moepo go le kgauswi, Foramo e tla kopana bonnyane bja kgwedi le kgwedi.

4.2. MEKGWA YA GO ŠIRELETŠA MEŠOMO LE GO PHEMA GO LAHLEGELWA KE MEŠOMO LE GO THEOGA GA MEŠOMO

Ge moepo wa malahla wa Thabametsi o nagana go raka mošomi ofe goba ofe ka mabaka ao a theilwego go dinyakwa tša mošomo tša mongmošomo, mongmošomo o tla boledišana le baemedi le/goba bašomi go ya ka moo go nyakwago ke dikarolo tša 189 le 189 A tša LRA.

Ge ditherišano di feditšwe, Lekgotla la Dimenerale le Meepo le tla tsebišwa ka mafelelo a yona. Ka nako ye, lekgotla le ka thoma ka nyakišišo ya lona gomme la nea Tona ditšhišinyo. Go latela taelo ya Tona (ge e le gona) le go tiišetša gore magato a phošollo a tla tšewa bjang.

4.3 MEKGWA YA GO ABA THAROLLO YE NNGWE YA GO HLOLA MEŠOMO LE DITSHEPETŠO TŠA TŠHIRELETŠO MOO TOBO YA MEŠOMO YE E KA SE PHENGWEGO

Ge mongmošomo a nagana ka go raka mošomi ka mabaka ao a theilwego godimo ga dinyakwa tša mošomi, mongmošomo o tla rerišana le baemedi/goba motho yo mongwe le yo mongwe yoo mongmošomo a swanetšego go rerišana le yena go ya ka tumelelano ya sehlopha bjalo ka ge go nyakwa ke dikarolo tša 189 le 189A tša LRA.

Moepong wa Magala wa Thabametsi o tla abelana ka bokgoni bjao a ka tšewago go bašomi bophelong ka moka bja moepong, go netefatša gore ba na le bokgoni bja mangwe go feta ao a nyakwago ke moepo, go fokotša khuetšo ye mpe le go godiša go tšwela pele ga go iphediša ge e le gore go lahlegelwa ke mešomo ga gona gore go ka go efogwa ke moepo.

4.4 MEKGWA YA GO KAONAFATŠA KHUETŠO YA TŠA LEAGO LE EKONOMI GO BATHO, DILETENG LE EKONOMI MOO GO KA BAGO LE GO FOKOTŠWA GOBA GO TSWALELWA GA MOEPO

4.4.1. MEKGWA LE DITSHEPETŠO TŠA THUTO YA BOKGONI NAKONG YA GO FOKOTŠA BAŠOMI

Nakong ya ge motho a šoma moepong, go ithuta bokgoni bja bohlokwa go hwetšagala go bašomi ka moka. Bašomi bao ba se nago bokgoni le bao ba se nago bokgoni bja makaalo ba hlohleletšwa kudu gore ba šomiše monyetla wo.

Bašomi bao ba tlogo rakwa nakong ya go fokotšwa ga mošomo goba ge moepo o tswalwa, ba tla hwetša tlaleletšo ya dithuto tša bokgoni bja motheo a bophelo, bokgoni bja tša ditšhelete le tlhahlo ya dikgwebopotlana, tša magareng le tše nnyane (SMME) ka boithaopo. Tlhahlo e swanetše go fiwa go tloga mengwageng ye meraro pele ga ge go rulaganywa go fokotšwa ga bašomi gomme e swanetše go lekanyetšwa go mafapha a maleba ao a lego gona mo lebakeng le le lekanyeditšwego le tekanyetšo ye e beilwego ke mongmošomo ka therišano le dihlopha tša go eletša/bašomi bao ba amegago, go akaretšwa le foramo ya bokamoso, ka morago ga letšatšikgwedi la go fokotšwa ga bašomi.

4.4.2. MAIKEMIŠETŠO AGO TSWALELWA GA MOEPO LE TIRIŠO YA MANANEOKGOPARARA AO A KA BAGO GONA A NAGA GO TŠWETŠA SETŠHABA PELE

Ge moepo o tswalelwa, naga yeo moepo o lego go yona e tla tsošološwa, gomme ya dirwa gore e be ye e loketšego phorotšeke tšeo di šomago ka Ekonomi, go swana le temo.

Ka go dirišana le mmasepala wa lefelong leo, go tla hlongwa diprotšeke pele ga go tswalelwa tšeo di tlogo go kgonthiša tirišo e kaone le e swarelelago ya naga. Dipoledišano di tla swarwa le mmasepalaselegae go hloma tšhomišo ye kaone ya mananeokgoparara ka morago ga go tswalelwa, go netefatša gore meago yeo e ka šomišwago, mohlala, go dudiša phorotšeke tša SMME, ga e no phušolwa.

Tafola ya 1: Maikemišetšo a go tswalelwa ga Moepo

Aetheme	Tswalelo	Tswalelo ya karolo ya BU	Ditshwayatshwayo
Ga go na go thwalwa ga bašomi ba ka ntle (go tšwa ka ntle ga sehlopha sa dikhamphani tša Exxaro)	Ga go na go thwalwa ga bašomi go tšwa ka ntle mo go tla dirwago nakong ya tshepetšo ya go fokotša, ntle le go se na mošomi yo a nago le mangwalo a maleba, yo a sepelelanago le dinyakwa tša mošomo, a hwetšagalago go BU yeo e amegago.		Molaodi wa tshepetšo ya HR ya malahla le hlogo ya khuduthamaga ya sehlopha sa Exxaro e tla hlokomela se
Go abelwa mošomo wo mongwe.	Ba ka dira dikgopelo tša mešomo yeo e lego ka gare ga sehlopha ge e ba bakgopedi ba na le bokgoni, mangwalo a dithuto le maitemogelo a maleba. Yuniti ya Kgwebo (BU) e tla bega gape ka ga phihlelelo ya bašomi bao ba amegilego go meepo ya kgauswi (e sego Exxaro) goba dikgwebo tše dingwe tšeo di lego seleteng seo.	Ba ka dira dikgopelo tša mešomo yeo e lego ka gare ga sehlopha ge e ba bakgopedi ba na le bokgoni, mangwalo a dithuto le maitemogelo a maleba. Gape, go tla ba le menyetla ya mešomo go Yuniti ya Kgwebo (BU) ge bašomi ba bangwe ba ka amogela Mananeo a Boithaopo a Go Tlogela Mošomo (VSPs).	Mokgwatlwaelo wa sehlopha
Dibego tša ge o kgaotša mošomo	Dibekere tše pedi ka ngwaga wo mongwe le wo mongwe wo o feditšwego wa tirelo eupša e ka se be ka tlase ga R20,000.00	Dibekere tše pedi bakeng sa ngwaga o mongwe le o mongwe o feditšwego wa tirelo eupša e ka se be ka tlase ga R20,000.00	Mokgwatlwaelo wa sehlopha
Go tlogela mošomo ka boithaopo (VSP)	Ga go tlogela mošomo ka boithaopo (VSP) go tšwa ka ntle ga tshepetšo e tla be e tswalwetše	Dibekere tše pedi tša ngwaga wo mongwe le wo mongwe wo o feditšwego wa tirelo bjalo ka mogwa wa go fokotša go fokotšwa ga bašomi ka kgapeletšo	Mokgwatlwaelo wa sehlopha
Go rola modiro pele ga nako	Ga e šome	Ga e šome	Ga re na ditšhelete tša go rola modiro tšeo di lefelwago ka morago ga nako. Ga go na mohola go mošomi goba
Go hwetša bokgoni bjo bo oketšegilego	Bašomi bao ba feletšwego ke mošomo ba ka tsenela dithuto tša tlhahlo (bokgoni bja motheo a bophelo, bokgoni bja ditšhelete le tlhahlo ya SMME). Bašomi bao ba fološetšwego ba ka tsenela dithuto tša tlhahlo (bokgoni bja motheo a bophelo, bokgoni bja ditšhelete le tlhahlo ya SMME). Tlhahlo e tla lekanyeletšwa go dithuto tša maleba tšeo di lego gona ka nako ye e lekanyeditšwego le tšhelete yeo e fihlago go ditshenyagalelo tša R12 000 yeo e thekgwago ka tšhelete ke mongmošomo go mošomi o mongwe le o mongwe ka morago ga letšatšikgwedi la go felwa ke mošomo. Go bago gona dithutong go tla ba ga boithaopo e le gore ba itokišetše bophelo ka morago ga go kgaotšwa ga mošomo (go diriša goba go lahlegelwa ke molao wa motheo). Bašomi ba swanetše go tsenela dithuto mo dikgweding tše 6 tša go fela ga mošomo		Tlhahlo yeo e tlogo fiwa ke moabi wa ditirelo wa ka ntle yo a tlogo amogelwa ke Exxaro Resources Ltd, Methopo ya Bašomi ya Kgoro ya Tšwetšopele (ditekanyetšo tša go swana le go kgethwa ga dikhamphani ye e Matlafaditšwego ke Ekonomi ya Bathobaso (BEE) di tla tsebišwa ka nako ye e swanetšego). Ditshenyagalelo tša tlhahlo di tla lefelwa thutl...
Go thwala gape kesehlopha sa poso ya go fokotšwa mošomong	Bašomi ba swanetše go tsebiša balaodi ba BU gore ba nyaka go akaretšwa ge go thwalwa gape goba go fiwa mešomo nakong ye e tlogo. Se se tla šoma fela lebaka la dikgwedi tše 12 ka morago ga letšatšikgwedi la go fokotša bašomi. Ke boikarabelo bja mošomi yo a feletšwego ke mošomo go fa lefapha la HR la BU dinomoro tša bona tša go ikgokaganya goba mokgwakgokanyo wo mongwe.		Mokgwatlwaelo wa sehlopha
Dimpho tša lebaka le lekopana	Bašomi bao ba feletšwego ke mošomo ba tla ba le tshwanelo ya go hwetša ditafelo le ge e ka ba dife tšeo di ka bago gona tša lebaka le lekopana tšeo di hloheleditšwego ke kgaotšwa nakong ya ngwaga wo ba bego ba letile ditšhelete tša go loba mošomo. STI ke ya ngwaga go tloga go nako ya mošomo yeo ba tlogo go tlošwa ka yona.		Mokgwatlwaelo wa sehlopha

Aetheme	Tswalelo	Tswalelo ya karolo ya BU	Ditshwayatshwayo
Mekgwa ya taolo ya ditshušetšo tša lebaka le letelele Le ESOP	Bašomi bao ba tlošitšwego mošomong ba tla lebelelwa e le bao ba tlogelago mošomo gabotse go ya ka melao ya ESOP le ya lenaneo la dišere tša taolo.		Mokgwatlwaelo wa sehlopha

---

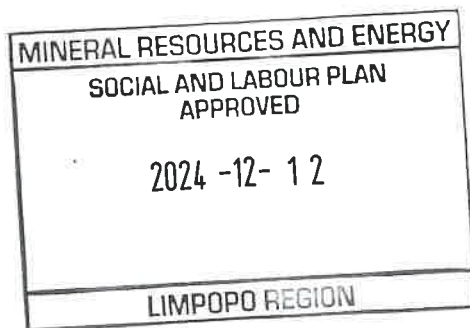
KAROLO YA 5

Kabo ya ditšhelete

Go ya ka Molawana wa 46 (e)

wa Molao wa Tšwetsōpele ya Methopo ya Dimenerale le Phetheroleamo

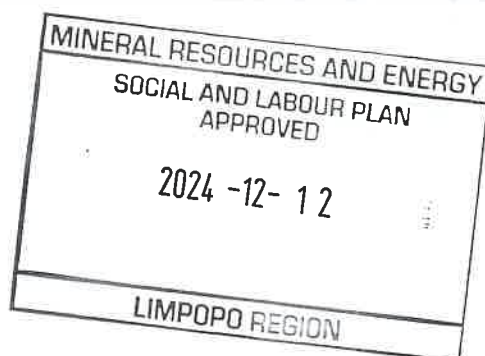

5. KAROLO YA 5: KABO YA DITŠHELETE

Go ya ka lenaneo le le lego ka tlase, leano la tša leago le la tša mešomo la 2021-2025 le hlalošitšwe mo tafoleng ya ka tlase.

Tafola ya 2: Kabo ya ditšhelete

Tihalošo	Nako ya pakana					Palomoka ya tekanyetšo ya mašelang
	2021	2022	2023	2024	2025	
Aetheme						
Tšwetšopele ya didirišwa tša bašomi		R120 000	R360 000	R680 000	R800 000	R1 960 000
Tšwetšopele ya ekonomi ya selegae			R1 450 200	R10 150 500	R550 667	R12 151 367
Taolo ya go fokotšha mošomong. (Hlokomela: Ditšhelete di tla dirišwa ge go ka ba le go fokotšwa ga bašomi. Gabjale Thabametsi ga e na bašomi)		R500 000	R1 000 000	R1 500 000	R1 600 000	R4 600 000
Palomoka		R620 000	R2 810 200	R12 330 500	R2 950 667	R18 711 367

KAROLO YA 6

BOIKANO KA MOKGOPEDI

**Go ya ka Molawana wa 46 (f) wa Molao wa
Tšwetšopele ya Methopo ya Dimenerale le
Phetheroleamo**

6. KAROLO YA 6: BOIKANO

Moemedi wa Khamphani o na le maikarabelo a Leano la tša Leago le tša Mošomo, le go tsebiša bašomi ka leano la tša leago le la mošomo gomme ba ka ikgokaganya le yena mabapi le nyakišiša gore dilo di tla kae, dikgopelo, dipego, dipelaelo, dipotšišo, dikahlaahlo, bjalobjalo ka nako ya dinyakwa tše bjalo ba dirile boitlamo bjo bo latelago legatong la Moepo wa Malahla wa Thabametsi.

Nna, Lazarus Ramashilabele yo a saennego ka tlase le yo a filwego semmušo maatla a go dira bjalo ke moepo wa *Thabametsi Coal Mine*

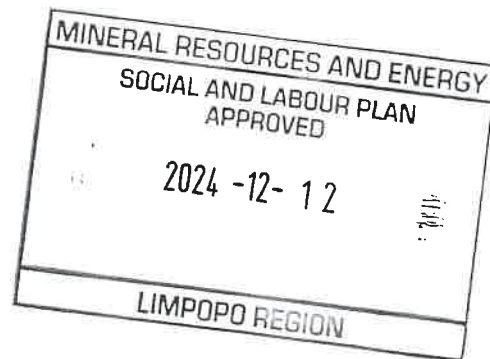
ke itlama go obamela le go latela tshedimošo, dinyakwa, ditlamego le maemo bjalo ka ge di beilwe ka go leano la tša leago le tša mošomo.

Signed by: Mosimanegape Lazarus Rama
Signed at: 2024-07-16 10:29:03 +02:00
Reason: I approve this document. Mosima

Mosima

Molaodipharephare

Lazarus Ramashilabele

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED
2024 -12- 12
LIMPOPO REGION

SEGOMARETŠWA SA A: LEANO LA PHOROTŠEKE

Tafola ya 25: Lenaneo la Leano la Phorotšeke

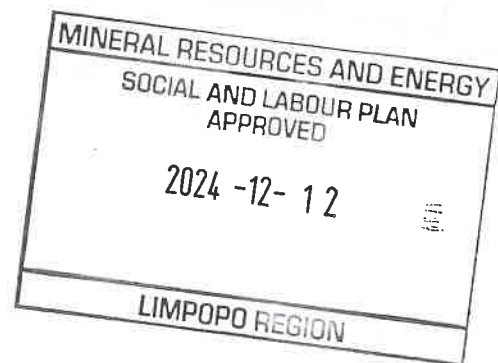
Leina la phorotšeke	Bokgoni bja ya keeletšhila ya Paarl (kgato ya bobedi)	Lefelo la Nepišo: Mananeokgoparara			
Tshedimošo ya peleng	Thabametsi SLP ya peleng e be e lebišitšwe go Bokgoni bja ya keeletšhila ya Paarl ka ditshenyagalelo tša R11m, le ge go le bjalo, go utollotšwe ka morago gore go swanetše go dirwa mošomo wo montši go rarolla mathata a magolo ao a amanago le bokgoni bja. Ka baka leo, <i>Exxaro Exxaro</i> le Mmasepala di dumelane ka kgato ya bobedi yeo e swanetšego go okeletšwa go SLP ya 2021-2025. Diteišene tša go pompa le diphaephe tšeo di akaretšwago ka tlase ga bokgoni bja ye gabjale ga di šome ebile di senyegile gomme di hlola tshenygo ye kgolo go tikologo le dikotsi tše dikgolo tša maphelo le polokego bathong. Mmasepala ga o na ditšhelete tše di nyakegago le bašomi bao ba nyakegago go lokiša boemo bjo bo sa nyakegego ka katlego gomme o nyaka thušo ye kgolo ya Exxaro yeo e tla kgonthišetšago gore bothata bo rarollewe ka katlego.				
Lefelo la thutafase ya phorotšeke	Mmasepalaselete: Mmasepalaselete wa <i>Waterberg</i>	Masepalaselegae: Masepala wa Selegae wa Lephallale	Leina la motse/nagamagae: <i>Onverwacht</i>	Letšatšikgwedi la go thoma bokgoni bja: Hlakola 2021	Letšatši la mafelelo la bokgoni bja: Manthole 2025
Ditšweletšwa	Lefelo la bohlokwa la tshepetšo	Setheo se se nago le maikarabelo (go akaretšwa le batšekarolo ka moka)			
	Boemo bja diphiti tša seteišene sa pompi bjo bo gapeletšago go šuthiša dipompi gore di tsenywe ka ntle ga moago wa seteišene sa pompi. Boemo le bogolo bja dipompi tšeo di lego gona tšeo di swanetšego go tšweletšwa gore di kaonafatšwe le dipompi tšeo di kgethilwego ka nepo ya go kaonafatša maatla a phallo ya meetse go ya ka tshepetšo ya pompo. Go tšentšhwa <i>Variable Speed Drives (VSD)</i> dipomping ka moka go kaonafatša tšhomišo ya tshepetšo ya pompi le bokgoni bja diphiti. Go fetošwa dithapo tša mohlagaše, <i>Motor Control Centers (MCC)</i> , <i>Distribution Boxes (DB)</i> , <i>switchgear</i> le ditshepetšo tša go diriša didińšwa.	Didińšwa tša Exxaro Masepala wa Selegae wa Lephallale			

	<p>Go hlongwa ga <i>macerator</i> le phapoši ya go tsena ya sekirine sa tšhoganetšo ka Seteišeneng sa Pompo sa 23 go rarolla palo e kgolo ya dilo tše di swaregago, ditšhila le maswika ao a bakago go tswalega ga dipompi. Phetolo ya kabo ya mohlagase ya tšhoganetšo ya <i>Genset</i> ka bokgoni bjo bo lekanego bja go aba mohlagase go dipompo tše difsa le <i>macerator</i>. Mošomo le sebopego sa go aga o a nyakega mafelong ka moka a mararo a pompo.</p> <p>Kaonafatšo ya bokgoni bja haeteroliki bja pompo ya phaephe go tloga go PS 23 go ya go PS 1 ((b). Go mpshafatša legora la tšhireletšo la seteišene sa pompo le go le tsenya le lefsa go šireletša didirišwa go utsweng</p>		
mothalonako	<p>Boeletša tlhamo. Tekolo ya ditokomane le tumelelo Tshepetšo ya theko Kago Go fetišetša</p>	<p>2021 2022 2022-2023 2023-2024 Manthole 2025</p>	
Palo ya Mešomo yeo e tšago go Hlolwa	Mešomo ye 15		
Leanotšhomo la go tšwa	<p>Memorantamo wa kwešišo le Mmasepalaselegae wa Lephallale wo o swanetšego go fa dintlha ka ga tlhokomelo. Ka morago ga go fetša bokgoni bja, <i>Exxaro</i> e tla kgatha tema dikgweding tše 12 tša mathomo, go feta moo, mmasepala o swanetše go tšea maikarabelo ka moka a go netefatša gore mananeokgoparara a mpshafatšwa le go šireletšwa go bohodu.</p>	tshenyagalo	R12 151 367.00

SEGOMARETŠWA SA B: MANANEOPEGO A THEKO YA DITHOTO

Theko ya dithoto

Gabjale ga go na theko ya dithoto yeo e diregilego ka Moepong wa Malahla wa Thabametsi. Go ya ka lenaneo la mešomo la moepo, mešomo ya theko e rulagantšwe go thoma ge Tokelo ya Moepo e filwe gomme ditumelelo ka moka tša tikologo di hweditšwe.

Moepo wa Thabametsi o ikgafile go tšhatha ya Moepo ye e akaretšago theko ya ka ntle, gomme o tla obamela go ya ka fao go nyakegago.

Tafola ya 26: Lenaneo la Pego ka ga Dithoto tša Moepo

Khamphani	Beng (dikholomo tša go hlopha le diphesente) .			Kelo ya BBBE	Kgodišo ya Setšweletšwa ID ³	Theko ya ka ntle ya diphahlo	Tšhelete ye e dirišitšwego (R).	Nako ya Konteraka	
	HDP ⁵	Basadi	Bafsa					Letšatšikgwe di la go thoma bokgoni bja	Letšatšikgwe di la go fetša bokgoni bja:

**MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED**
2024-12-12
LIMPOPO REGION

Tafola ya 27: Lenaneo la Pego ka ga Ditirelo tša Moepo

Khamphani	Beng (dikholomo tša go hlopha le diphesente) .			Kelo ya BBBE	Theko ya ka ntle ⁶ Ya ditirelo	Tšhelete ye e dirišitšwego (R).	Nako ya Konteraka	
	HDP ⁵	Basadi	Bafsa				Letšatšikgwe di la go thoma bokgoni bja	Letšatšikgwe di la go fetša bokgoni bja:
Joubies	51%			2	Diphaephe tša go sepediša meetse			
Conco	basadi ba 58.07%			1	konteraka			
Virtuoso	51%			3	Fentshe			

Tafola ya 28: Lenaneo la Pego ka ga Tšwetšopele ya Kgwebo le Moabi

Khamphani	Beng (dikholomo tša go hlopha le diphesente) .			Kelo ya BBBE	Mohuta wa Tšwetšopel e	Tiragatšo ya Tšwetšopel e	Tšhelete ye e Dirišitšwego phethagatšong ya Tšwetšopele (R)	Botelele bja nako ya tšwetšopele	
	HDP ⁵	Basadi	Bafsa					Letšatšikgwe di la go thoma bokgoni bja	Letšatšikgwe di la go fetša bokgoni bja:

Tafola ya 29: Tšwetšopele ya Moabi ka Motšweletši wa mathomo

Khamphani	Beng (dikholomo tša go hlopha le diphesente)			Kelo ya BBBE	Kgodišo ya Setšweletš wa ID3	Dihoto tše di swanetše go go tlišwa	Tiragatšo ya Tšwetšop ele	Tšhelete ye e Dirišitšwego phethagatšong ya Tšwetšopele (R)	Botelele bja nako ya tšwetšopele	
	HD Ps	Women	Youth						Letšatšikgwedi la go thoma bokgoni bja	Letšatšikgwedi la go fetša bokgoni bja:

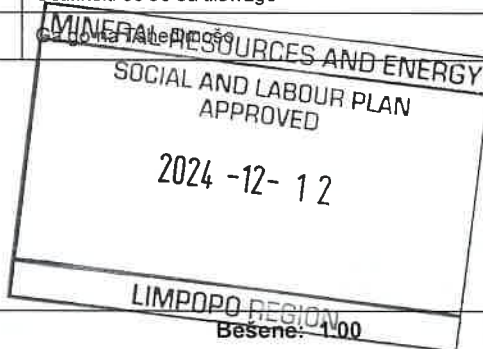
Tafola ya 30: Lenaneoego la Setšweletšwa sa go dira dinyakišišo

Sehlongwa (enthithi)	Nyakišišo le tšwetšopele ye e dirišitšwego	Tšhelete ye e Dirišitšwego (R)
Palomoka ya Tšhelete ye e Dirišitšwego go Nyakišišo le Tšwetšopelet ¹² (R)		

Tafola ya 31: Sampolo ye e dirilwego ka nageng ya Aforika Borwa goba dinageng tša ka ntle /Lenaneoego la khamphani

Sehlongwa (enthithi)	Lefelo la sehlongwa (enthithi)	Tshekaseko yeo e dirilwego ¹³	Tšhelete ye e Dirišitšwego (R)

DITLHALOŠO TŠA DIHLOPHA TŠA BENG	
BI	Bathobaso ba ba hlohleleditšwego
BE	Bathobaso ba ba maatlafaditšwego
BO	Beng Bao e Lego Bathobaso
BWO	Beng Bao e Lego basadi ba Bathobaso
NOS	Maemo ao e sego a HDSA
GA SE YA TLIŠWA	Setifikeiti se se sa tlišwago
#	

TŠWETŠOPELE YA KGWEBO & BAREKIŠI KA MOEPO	Sehlongwa	Go diriša	TŠWETŠOPELE YA KGWEBO & BAREKIŠI KA OEMs	Sehlongwa	Go diriša
DIKGWEBO TŠE DINNYANE/ TŠA MAGARENG TŠEO DI ŠOMAGO KA GARE LE GO DIKOLOGA LEFELO WA MOEPO LA MALAHLA KA THABAMETSI			DIKGWEBO TŠE NNYANE/ TŠA MAGARENG TŠEO DI Somago KA GARE LE GO DIKOLOGA LEFELO LA MOEPO WA MALAHLA KA THABAMETSI		

Dithoto	Ditebantšho	Y1 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y2 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y3 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y4 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y5 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego
Dikhamphani tše di Theilwego ka Aforika Borwa	70%					
HDSA	50% +1 ke beng ebile ke balaodi (21%)					
Basadi & Bafsa	50% +1 beng ke basadi ebile ke balaodi gape 50% +1 beng ke bafsa ebile ke balaodi (5%)					
Khamphani ya BBBEE yeo e Dumelalanago le Molao	Bonnyane bja 25% + 1 beng ke HDP gape ba legatong la 4 la dikhoutu y tša BBBEE (44 %)					

Ditirelo	Ditebantšho	Y1 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y2 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y3 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y4 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego	Y5 Theko ya ka ntle ye e dirišitšwego
Dikhamphani tše di Theilwego ka Aforika Borwa						
HDSA	50% +1 ke beng ebile ke balaodi (50%)					
Basadi	50% +1 beng ke basadi ebile ke balaodi (15%)					
Bafsa	50% +1 beng ke bafsa ebile ke balaodi (5%)					
Khamphani ya BBBEE yeo e	Bonnyane bja 25% + 1 HDP ke beng gape ba legatong la 4 la					

Dumelalanago le Molao	dikhoutu tša BBBEE (10 %)					
Dithoto	Ditebantšho	Y1 Theko ya kantele ye e dirišitšwego	Y2 Theko ya kantele ye e dirišitšwego	Y3 Theko ya kantele ye e dirišitšwego	Y4 Theko ya kantele ye e dirišitšwego	Y5 Theko ya kantele ye e dirišitšwego
Dikhamphani tše di Theilwego ka Aforika Borwa	70%					
HDSA	50% +1 ke beng ebile ke balaodi (21%)					
Basadi & Bafsa	50% +1 beng ke basadi ebile ke balaodi le/goba 50% +1 beng ke bafsa ebile ke balaodi (5%)					
Khamphani ya BBBEE yeo e Dumelalanago le Molao	Bonnyane bja 25% + 1 HDP ke beng gape ba legatong la 4 la dikhoutu tša BBBEE (44 %)					

